

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԻԶԵՎԱՆ – 2016

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագրի մասնագիրը (սպեցիֆիկացիան)

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Հայոց լեզու և գրականություն
2. Բուհը	Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	բանասիրության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2016/17
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա և հեռակա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները

Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա միջնակարգ, նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական կրթության վկայական:

Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի:

9. Ծրագրի նպատակները

Ծրագիրը նպատակ ունի նախապատրաստելու բանասիրության բնագավառում միջառարկայական գիտելիքներով և հմտություններով զինված մասնագետներ, որոնք ունակ կլինեն.

1. Համադրելու տեսական և կիրառական լեզվաբանության և գրականագիտության գիտելիքները բանասիրական ուսումնասիրություններ կատարելու, դասավանդելու, խմբագրական աշխատանքներ կատարելու համար:

2. Կիրառելու միջառարկայական գիտելիքներն արդի լեզվաբանական և գրականագիտական հետազոտություններում գիտական վերլուծություններ, խմբագրական գործ, թարգմանական ծրագրեր, մանկավարժական աշխատանք իրականացնելիս:

3. Աշխատելու գիտական և մանկավարժական բնագավառներում և կատարելու տարբեր հետազոտությունների արդյունքների վերլուծություն:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները	
Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. Ա1. դասակարգելու բանասիրության հիմնական սկզբունքները, հայեցակարգերը և հիմնախնդիրները, Ա2. ներկայացնելու և մեկնաբանելու լեզվաբանական և գրականագիտական վերլուծությունների մեթոդները. Ա3. թվարկելու և համեմատելու լեզվաբանական և գրականագիտական արդի ուղղությունները, Ա4. բացատրելու լեզվաբանական և գրականագիտական վերլուծություններ, խմբագրական և թարգմանական աշխատանքներ կատարելու հիմնարար սկզբունքները:	Դասավանդման/ուսումնառության մեթոդները Ուսանողները ձեռք են բերում Ա1-Ա4 կետերում նշված գիտելիքները և իմացությունը հետևյալ մեթոդներով. Ա1, Ա2. ▪ դասախոսություններ՝ նյութի մանրակրկիտ մեկնաբանությամբ, ▪ թեմատիկ քննարկումներ, ▪ գիտական սեմինարներ. ▪ գործնական և սեմինար պարապմունքներ, Ա3, Ա4. ▪ դասախոսություններ և սեմինար պարապմունքներ, ▪ գործնական պարապմունքներ. ▪ ստեղծագործական և հետազոտական ինքնուրույն աշխատանքներ ▪ ուսումնական նախագծեր, ▪ տեքստային աշխատանք, ▪ կուրսային աշխատանքի կատարում: Գնահատման մեթոդները Ուսանողների Ա1-Ա5 գիտելիքները և իմացությունը գնահատվում

	է հետևյալ ձևերով. Ա1, Ա2. Ռեֆերատներ բանասիրության հիմնահարցերի և հայեցակարգերի և լեզվաբանական ու գրականագիտական վերլուծությունների մեթոդների վերաբերյալ: Ա3, Ա4. ▪ Ռեֆերատներ խմբագրական և թարգմանական աշխատանքներ կատարելու հիմնարար սկզբունքների մասին: ▪ ստեղծագործական և հետազոտական ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում, ▪ կուրսային և ավարտական աշխատանքների պաշտպանություն.
Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի. Բ1. կիրառելու լեզվական և գրականագիտական փաստերի հավաքման, պահպանման և մշակման մեթոդները, Բ2. լեզվաբանական և գրականագիտական ուսումնասիրություններ կատարելիս օգտագործելու ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ, Բ3. իրականացնելու լեզվաբա-	Դասավանդման/ուսումնառության մեթոդները Ուսանողները ձեռք են բերում Բ1-Բ5 կարողությունները հետևյալ մեթոդներով. Բ1 – Բ4. ▪ դասախոսություններ և սեմինար ▪ պարապմունքներ, ▪ գործնական պարապմունքներ, ▪ առաջադրանքներ և նախագծեր. ▪ ռեֆերատներ, Բ5. ▪ առաջադրանքներ,

մական և գրականագիտական վերլուծություններ, Բ4. խմբագրելու, սրբագրելու, թարգմանելու տարաբնույթ տեքստեր: Բ5. ծավալելու ինքնուրույն մասնագիտական գործունեություն, ակադեմիական և այլ ոլորտներում որոշակի դեկավարության ներքո իրականացնելու հետազոտական աշխատանքներ:	▪ մանկավարժական պրակտիկա. ▪ ուսումնական նախագծեր. Գնահատման մեթոդները Ուսանողների Բ1-Բ5 գործնական կարողությունները գնահատվում են հետևյալ ձևերով. Բ1-Բ4. ▪ առաջադրանքներ, ▪ ստուգարքներ և քննություններ, ▪ ուսումնական նախագծեր, ▪ խմբային նախագծեր, Բ5. ▪ առաջադրանքներ, ▪ ստուգարքներ և քննություններ, ▪ ուսումնական նախագծեր. ▪ ատենախոսության պաշտպանություն.
Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի. Գ1. աշխատելու թիմում, Գ2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպել խնդիրներ և լուծել, Գ3. տարբեր աղբյուրներից հայթայթելու տեղեկատվություն և վերլուծել,	Դասավանդման/ուսումնասության մեթոդները Ուսանողները ձեռք են բերում Գ1-Գ6 ընդհանրական կարողությունները հետևյալ մեթոդներով. Գ1 –Գ3. ▪ դասախոսություններ, ▪ գիտական սեմինարներ, ▪ գիտահետազոտական աշխատանք, ▪ կուրսային և ավարտական աշխատանքի պատրաստում. Գ4-Գ5. ▪ օտարալեզու մասնագիտական գրականության ընթեր-

Գ4. մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, Գ5. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսքը, պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, Գ6. ուսումնասիրության ընթացքում ստեղծելու միջառարկայական կապեր:	ցում և համացանցից օգտվելով՝ անհատական հանձնարարությունների կատարում. ▪ բանավոր ներկայացումներ, ▪ գիտական սեմինար. Գ6. ▪ դասախոսություններ, ▪ գիտական սեմինար, ▪ մանկավարժական պրակտիկա: Գնահատման մեթոդները Ուսանողների Գ1-Գ6 ընդհանրական կարողությունները գնահատվում են հետևյալ ձևերով. Գ1-Գ6. ▪ զեկուցումներ, ▪ ռեֆերատների հանձնարարում միջառարկայական կապերի վերաբերյալ, ▪ գրավոր կարճ հաղորդագրություններ, ▪ ավարտական և կուրսային աշխատանքների պաշտպանություն:
---	---

11. Ծրագրի կառուցվածքը
11.1. Ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքի նկարագրությունը
Բակալավրի ծրագիրը բաղկացած է 5 հիմնական կրթամասերից՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (32 կրեդիտ աշխատաձավալով), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (10 կրեդիտ աշխատաձավալով), ընդհանուր մասնագիտական (154 կրեդիտ աշխատաձավալով) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (20 կրեդիտ աշխատաձավալով), ինչպես նաև այլ կրթական մոդուլներ (24 կրեդիտ աշխատաձավալով):

1. Հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Պարտադիր դասընթացներ (16 կրեդիտ)

Ներառում են ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ մոդուլ դասընթացներ, որոնք նպատակաուղղված են համալսարանական կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

Կամընտրական դասընթացներ (16 կրեդիտ)

Ներառում են ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ մոդուլ դասընթացներ, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երկուսը:

2. Մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Պարտադիր դասընթացներ (8 կրեդիտ)

Ներառում են ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ մոդուլ դասընթացներ, որոնք նպատակաուղղված են ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական գիտելիքների մասնագիտական հենքի ձևավորմանը:

Կամընտրական դասընթացներ (2 կրեդիտ)

Ներառում են ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ մոդուլ դասընթացներ, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու մեկը:

3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս (154 կրեդիտ)

Ապահովում է մասնագիտական ոլորտի հիմնախնդիրների պատշաճ ընկալումը:

4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս (20 կրեդիտ)

Ապահովում է տվյալ մասնագիտությամբ անհրաժեշտ գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը:

5. Կրթական այլ մոդուլներ

Գուրսային աշխատանք (4 կրեդիտ)

Ծրագրի այս հատվածում նախատեսվում է 2-ական կրեդիտ աշխատաձևավորվ 2 կուրսային աշխատանքի կատարում:

Արտադրական պրակտիկա (4 կրեդիտ)

Ամփոփիչ ատեստավորում (4 կրեդիտ)

Ավարտական աշխատանք (12 կրեդիտ)

Կրթական ծրագրի եզրափակիչ փուլն է, որի նպատակն է ամփոփ հետազոտություն ներկայացնել բակալավրի ավարտական աշխատանքի

տանքի թեմայի շրջանակում:

11.2. Ուստարիներ և ուսումնական մոդուլներ		
<i>1-ին ուստարի /1-2 կիսամյակներ/</i>		
ՊԱՐՏԱԴԻՐ	ԿԱՍՐՆՏՐԱԿԱՆ	ԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒ- ԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ
<i>Հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս</i> ▪ 0305/ B07. Ռուսաց լեզու -1 (4 կրեդիտ) ▪ 0305/ B08. Ռուսաց լեզու -2 (4 կրեդիտ) ▪ 0301/ B01. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1 (2 կրեդիտ) ▪ 0301/ B02. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2 (2 կրեդիտ) ▪ 0001 Ֆիզգաստիարականություն (0 կրեդիտ) ▪ 0303 Էթիկա և վարվեցողության հիմունքներ (0 կրեդիտ) <i>Մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0101/ B02. Համակարգչից օգտվելու հմտություններ (2 կրեդիտ) ▪ 0103/ B01. Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ (2 կրեդիտ)	▪ 0102/ B01. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ (2 կրեդիտ) - կամ ▪ 0101/ B01. Մաթեմատիկայի հիմունքներ (2 կրեդիտ) ▪ 0305 / B04. Անգլերեն լեզու -1 (4 կրեդիտ) - կամ ▪ 0305 / B01. Ֆրանսերեն լեզու -1 (4 կրեդիտ) ▪ 0305 / B05. Անգլերեն լեզու -2 (4 կրեդիտ) - կամ ▪ 0305 / B02. Ֆրանսերեն լեզու -2 (4 կրեդիտ)	

<i>Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0302/ B03 Ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունաբանություն և բառագիտություն - 1 (4 կրեդիտ) ▪ 0302/ B13 Գրաբար -1 (3 կրեդիտ) ▪ 0302/ Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթ(2 կրեդիտ) ▪ 0302/ B31 Հայ ժողովրդի բանահյուսություն (5 կրեդիտ) ▪ 0302/ B57 Գրականագիտության ներածություն (2 կրեդիտ) ▪ 0302/ B14 Գրաբար -2 (3 կրեդիտ) ▪ 0302/B09 Լեզվաբանության հիմունքներ (4 կրեդիտ) ▪ 0302/ B18 Հայ հին և միջնադարյան գրականության պատմություն (7 կրեդիտ) ▪ 0302/ B04 Ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունաբանություն և բառագիտություն – 2 (4 կրեդիտ)		
--	--	--

Ուստարիներ և ուսումնական մոդուլներ
<i>2-րդ ուստարի /3-4 կիսամյակներ/</i>

ՊԱՐՏԱԴԻՐ	ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ	ԱՌԱՋԱԴԻՍՈՒ- ԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ
<i>Հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս</i> ▪ 0304/ B05. Փիլիսոփայության հիմունքներ (4 կրեդիտ) ▪ 0001 Ֆիզդաստիարակություն (0 կրեդիտ) <i>Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0302/ B15. Գրաբար -3 (3 կրեդիտ) ▪ 0302/B20. 19-րդ դարի հայ գրականության պատմություն -(6կրեդիտ) ▪ 0305/B9. Անտիկ և վերածննդի արտասահմանյան գրականության պատմություն (5 կրեդիտ) ▪ 0302/B05. Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանություն – 1(6 կրեդիտ) ▪ 0302/B55. Բարբառագիտության հիմունքներ (3 կրեդիտ) ▪ 0302/B21. 19-րդ դարի հայ գրականության պատմություն -2 (7 կրեդիտ) ▪ 0304/B92. 17-19-րդ	<i>Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս</i> ▪ 0201/ B01. Տնտեսագիտություն (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/ B03. Քաղաքագիտություն (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/ B04. Իրավագիտություն (2 կրեդիտ) ▪ 0202/ B01. Մշակութաբանություն (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0304/ B06. Կրոնների պատմություն (2 կրեդիտ) ▪ 0305/ B09. Ռուսաց լեզու -3 (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0305 / B06. Անգլերեն լեզու -3 (4 կրեդիտ) կամ ▪ 0305 / B03. Ֆրանսերեն լեզու -3 (4 կրեդիտ) <i>Հատուկ մասնագիտական կրթամաս</i>	Առնվազն 60 կրեդիտի կուտակում:

դարերի արտասահմանյան գրականության պատմություն (6 կրեդիտ) ▪ 0302/B06. Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանություն – 2 (5 կրեդիտ)	▪ 0302/B81. Հայ և ընդհանուր դիցաբանություն (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0302/B73. 13-18-րդ դդ. հայ քնարերգությունը (2 կրեդիտ) ▪ 0302/B85. Հայերենի իմաստափոխությունը (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0302/B82. Գրաբարի և արդի արևելահայերենի ընդհանրությունները և տարբերությունները (2 կրեդիտ)	
---	---	--

Ուստարիներ և ուսումնական մոդուլներ		
3-րդ ուստարի /5-6 կիսամյակներ/		
ՊԱՐՏԱԴԻՐ	ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ	ԱՌԱՋԱԴԻՍՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ
Մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս ▪ 0001/ B05. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն (4 կրեդիտ) Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս ▪ 0305/F104. 19-20-րդ	Հատուկ մասնագիտական կրթամաս ▪ 0302/B74. Հայ գրականության <<հեթանոս>> ավանդները (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0302/B75. Գեղարվեստական երկի վերլուծության սկզբունքները (2 կրեդիտ)	Առնվազն 60 կրեդիտի կուտակում:

դարերի արտասահմանյան գրականության պատմություն (4 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ17. Ընդհանուր լեզվաբանություն (4 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ22. 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարակզբի հայ գրականության պատմություն -1(6 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ07. Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն – 1 (4 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ32. Գրականության տեսություն (5 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ23. 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարակզբի հայ գրականության պատմություն -2 (6 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ10 Հայոց լեզվի պատմություն-1 ▪ 0302/Բ08. Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն - 2 (5 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ16. Արևմտահայերեն (4 կրեդիտ) Կրթական այլ մոդուլներ ▪ Կուրսային աշխատանք (2 կրեդիտ)	▪ 0302/Ժամանակակից հայերենի կետադրության հիմունքներ (2 կրեդիտ) - կամ ▪ 0302/Բ83. Հայերենի ուղղագրության պատմություն (2 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ88. Ռուս-հայերեն թարգմանության խնդիրներ (2 կրեդիտ) - կամ ▪ 0302/Բ84. Միջին հայերենի հոլովման և խոնարհման համակարգը (2 կրեդիտ) ▪ 0302/Բ76. Հայկական տաղաչափություն (2 կրեդիտ) - կամ ▪ 0302/Բ72. Հայ մատենագրություն (2 կրեդիտ)	
---	--	--

▪ Արտադրական (մանկավարժական) պրակտիկա (4 կրեդիտ)		
--	--	--

Ուստարիներ և ուսումնական մոդուլներ		
<i>4-րդ ուստարի /7-8 կիսամյակներ/</i>		
ՊԱՐՏԱԴԻՐ	ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ	ԱՌԱՋԱԴԻՍՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ
<i>Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0302/B24. Նորագույն շրջանի հայ գրականության պատմություն-1 (10 կրեդիտ) ▪ 0302/B26. Արդի հայ գրականության պատմություն (5 կրեդիտ) ▪ 0302/B09. Հայոց լեզվի ոճագիտություն (5 կրեդիտ) ▪ 0305/B 81. Ռուս գրականության պատմություն (4 կրեդիտ) ▪ 0302/B29. Հայ գրաքննադատության պատմություն (5 կրեդիտ) ▪ 0302/B11. Հայոց լեզվի պատմություն-2 (4 կրեդիտ) ▪ 0302/B25. Նորագույն շրջանի հայ գրականության պատմություն-2 (10 կրեդիտ)	<i>Հատուկ մասնագիտական կրթամաս</i> ▪ 0302/ B87. Հայոց տեղանվանագիտություն (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0302/ B86. Ժամանակակից հայերենի նորաբանությունները (2 կրեդիտ) ▪ 0302/B77. Քննադատության տեսություն (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0302/B78. 20-րդ դարակգրի իրադարձությունները հայ նորագույն գրականության մեջ (2 կրեդիտ) ▪ 0302/B89. Լեզվական վերլուծության հիմունքներ (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0302/B90. Լեզվանը-	Առնվազն 240 կրեդիտի կուտակում Մինչև ծրագրի ամփոփիչ ատեստավորումն ընկած ժամանակահատվածը ուսանողի ՄՈԳ-ը պետք է կազմի առնվազն 9,00

▪ 0304/B47. Տրամաբանություն (3 կրեդիտ) Կրթական այլ մոդուլներ ▪ Կուրսային աշխատանք (2 կրեդիտ) ▪ Անփոփիչ ատեստավորում (4 կրեդիտ) ▪ Ավարտական աշխատանք (12 կրեդիտ)	շանագիտություն (2 կրեդիտ) ▪ 0302/B47. Ֆրանսահայ գրականությունը 1920-60-ական թվականներին (2 կրեդիտ) կամ ▪ 0302/B80. Նորագույն շրջանի հայ պոեմը (2 կրեդիտ)	
---	--	--

11. 3. Արտադրական պրակտիկայի հնարավորությունները և պայմանները

Արտադրական պրակտիկան կազմակերպվում է Տավուշի մարզի գրադարաններում, «Իջևան» թերթի խմբագրությունում, «Տավուշ» հեռուստաստուդիայում, ԵՊՀ-ի ԻՄ-ի տարբեր կառույցներում:

11.4. Ավարտական ատեստավորումներ

Ուստարի	Անվանումը
4-րդ ուստարի	Բակլավրի ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն Անփոփիչ ատեստավորում

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է:

13. Տեղեկատվություն գնահատման կարգի վերաբերյալ

Տե՛ս «ԵՊՀ կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց և դասընթացների տեղեկագիրք», Երևան, 2015 թ., էջ 11-19:

14. Ապագա կարիերայի հնարավորությունները

«Հայոց լեզու և գրականություն» ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել գիտահետազոտական, կրթական-մանկավարժական, լրատվական, հրատարակչական ոլորտներում գործող հիմնարկներում՝ զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները.

Գիտահետազոտական ինստիտուտներ

- Կրտսեր գիտաշխատող:

Լրատվական

- լրագրող
- թղթակից
- խմբագիր
- սրբագրիչ
- հաղորդավար
- Թերթերի, ամսագրերի և այլ հրատարակչություններում սրբագրիչ
- գործավար

Հնարավոր աշխատավայրերն են՝ ԵՊՀ-ի տարբեր ֆակուլտետները, ՀՀ ԳԱԱ լեզվի և գրականության ինստիտուտները, ավագ և հիմնական դպրոցները, հրատարակչությունները և խմբագրությունները:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են իրենց ուսումը շարունակել ԵՊՀ-ի մագիստրատուրայում:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսներ և ձևեր (երե կան)

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- գրադարան և գրականության էլեկտրոնային ռեսուրսներ:

16. Համապատասխան կրթական չափորոշիչները կամ առարկայական կողմնորոշիչ(ներ)ը

- ՀՀ կրթական որակավորումների ազգային շրջանակ

17. Ծրագրային այլ կողմնորոշիչներ

18. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Պետք է նկատի ունենալ, որ ծրագրի մասնագիրը տալիս է ծրագրի հիմնական բնութագրերի համառոտ նկարագրությունը և այն կրթական վերջնարդյունքները, որոնք, ենթադրվում է, ձեռք կբերի միջին բնութագրական ուսանողը, եթե նա լիարժեք կերպով օգտվի ծրագրի ընձեռած ուսումնառության հնարավորություններից: Ծրագրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն կարելի է գտնել ԵՊՀ-ի դասընթացների տեղեկագրքում:

Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

Ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և խմացություն		Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ	
Ա1	դասակարգելու բանասիրության հիմնական սկզբունքները, հայեցակարգերը և հիմնախնդիրները,	Գ1	Թիմում աշխատելու կարողություն;
Ա2	ներկայացնելու և մեկնաբանելու լեզվաբանական և գրականագիտական վերլուծությունների մեթոդները.	Գ2	Գիտելիքները պրակտիկայում կիրառելու, խնդիրներ ձևակերպելու և լուծելու կարողություններ;
Ա3	թվարկելու և համեմատելու լեզվաբանական և գրականագիտական արդի ուղղությունները,	Գ3	Տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն հայթայթելու և վերլուծելու հմտություններ;
Ա4	բացատրելու լեզվաբանական և գրականագիտական վերլուծություններ, խմբագրական և թարգմանական աշխատանքներ կատարելու հիմնարար սկզբունքները,	Գ4	Հանրության հետ բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական կարողություն;
		Գ5	Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ բանավոր և գրավոր խոսքը կառուցելու, մասնագիտական էթիկայի նորմերը պահպանելու կարողություններ:
		Գ6	Միջառարկայական կապեր ստեղծելու կարողություն:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ			
Բ1	կիրառելու լեզվական և գրականագիտական փաստերի հավաքման, պահպանման և մշակման մեթոդները,	Բ4	խմբագրելու, սրբագրելու, տարաբնույթ տեքստեր թարգմանելու կարողություն:
Բ2	լեզվաբանական և գրականագիտական ուսումնասիրություններ կատարելիս օգտագործելու ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,	Բ5	ծավալելու ինքնուրույն մասնագիտական գործունեություն, ակադեմիական և այլ ոլորտներում որոշակի դեկլարության ներքո իրականացնելու հետազոտական աշխատանքներ:
Բ3	իրականացնելու լեզվաբանական և գրականագիտական վերլուծություններ,		

Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները															
Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Ա5	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6
Ուստարին, որի ավարտին կրթական վերջնարդյունքը ձեռք է բերվում բոլոր ուսանողների կողմից:															
1	2	3	4	3	3	1	3	4	4	2	4	2	4	1	2

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Մոդուլի կրեդիտը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները															
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6	
Ռուսաց Լեզու-1	4													+	+		
Ռուսաց Լեզու-2	4													+	+		
Ռուսաց Լեզու-3	4													+	+		
Օտար լեզու (1-3)	4+4+(4)													+	+		
Հայոց պատմության հիմնահարցեր- 1	2	+							+				+			+	
Հայոց պատմության հիմնահարցեր- 2	2	+							+				+			+	
Փիլիսոփայության հիմունքներ	4													+	+	+	
Ֆիզդաստիարակություն	0																
Տնտեսագիտություն	2								+				+			+	
Քաղաքագիտություն									+				+			+	
Իրավագիտություն									+				+			+	
Մշակութաբանություն		+												+		+	
Կրոնների պատմություն	2	+												+		+	
Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	2					+	+						+				
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2															+	
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	2															+	

Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ	2																+
Մաթեմատիկայի հիմունքներ	2						+						+				+
Ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունաբանություն և բառագիտություն – 1	4			+				+	+				+				
Ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունաբանություն և բառագիտություն – 2	4			+				+	+				+				
Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանություն – 1	6			+				+	+				+				
Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանություն – 2	5			+				+	+				+				
Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն – 1	4			+				+	+				+				
Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն – 2	5			+				+	+				+				
Արևմտահայերեն	4			+				+	+				+				
Հայոց լեզվի ոճագիտություն	5	+		+				+	+				+				
Գրաբար -1	3	+		+		+		+	+	+				+			
Գրաբար -2	3	+		+		+		+	+	+				+			
Գրաբար -3	3	+		+		+		+	+	+				+			
Հայոց լեզվի պատմություն -1	4	+	+		+		+	+	+								
Հայոց լեզվի պատմություն -2	4	+	+		+		+	+	+								
Բարբառագիտության հիմունքներ	3	+			+			+	+								
Լեզվաբանության հիմունքներ	2	+	+	+	+		+						+	+			+
Ընդհանուր լեզվաբանություն	4		+	+	+		+						+	+			+
Հայ ժողովրդի բանահյուսություն	5			+	+								+	+			+

Հայ հին և միջնադարյան գրականության պատմություն	7	+		+								+	+			
19-րդ դարի հայ գրականության պատմություն -1	6	+		+								+	+			
19-րդ դարի հայ գրականության պատմություն -2	7	+		+								+	+			
19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականության պատմություն -1	6	+		+								+	+			
19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականության պատմություն -2	6	+		+								+	+			
Նորագույն շրջանի հայ գրականության պատմություն	10	+		+			+					+	+			
Արդի հայ գրականության պատմություն	5	+		+			+					+	+			
Հայ գրաքննադատության պատմություն	5		+	+	+	+		+		+	+		+			
Անտիկ և վերածննդի արտասահմանյան գրականության պատմություն	5	+		+			+					+	+			
17-19-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության պատմություն	6	+		+			+					+	+			
19-20-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության պատմություն	4	+		+			+					+	+			
Գրականագիտության ներածություն	2	+	+	+	+	+		+		+	+		+			
Գրականության տեսություն	5		+	+		+		+		+	+		+			
Ռուս գրականության պատմություն	4	+		+			+					+	+			
Տրամաբանություն	3										+	+	+			+

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ
ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ

0305/B07	Ռուսաց լեզու-1	4 կրեդիտ
4 ժամ	0/64/0	
1-ին կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել ռուսաց լեզվի համակարգը, ձևավորել բանավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ՝ տարբեր լեզվական ոլորտներում հաղորդակցվելու համար:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • Կիմանա ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը • Կունենա ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար • Կիմանա ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • վերլուծելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • Ընթերցելու ռուս դասականների ստեղծագործությունները բնագրով • պատկերացում կազմելու ռուսերենի և հայերենի ընդհանրությունների ու տարբերությունների մասին:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1.Լեզվի դերը հասարակության կյանքում: Ժամանակակից ռուսաց լեզուն աշխարհի լեզուների շարքում: Թեմա 2.Հնչյունաբանություն. ձայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը, արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Թեմա 3.Բառագիտություն. պատկերացում բառիմաստի մասին. մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր, բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստը, հոմանիշներ և հականիշներ, համանուններ և հարանուններ: Թեմա 4.Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները (բառ, ձևույթ), խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Թեմա 5. Շարահյուսություն. շարահյուսական միավորները (բառակապակցություն, պարզ նախադասություն), նախադասության գլխավոր անդամները, նախադասության տեսակներն ըստ կառուցվածքի և հաղորդակցման ուղղվածության:		

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները <i>Ստուգարքի անցկացման ձևը.</i> Ստուգարքը անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա: Հիմնական գրականության ցանկը 1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004 2. Хавроница С.А., Широценская А.И. Русский язык в упражнениях. М., изд-во «Русский язык», 2005

0305/B08	Ռուսաց լեզու-2	4 կրեդիտ
4 ժամ	0/64/0	
2-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը՝ հաղորդակցվելու համար լեզվական տարբեր ոլորտներում: Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • կիմանա ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները. • կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին. • կտիրապետի մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքներին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • վերաբրտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ, • թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն: ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • Ինքնուրույն կատարելու ռուսերենի և այլ ուսումնասիրված լեզուների համակարգերի գուգադրական վերլուծություն: Համառոտ բովանդակությունը Բառագիտություն. դարձվածներ և դարձվածների դասակարգումը: Թեմա 1.Ձևաբանություն. խոսքի մասերի քերականական կարգերը: Թեմա 2.Բառակազմություն. բառի ձևաբանական կազմը: Թեմա		

3. Շարահյուսություն. միակազմ նախադասություն, միակազմ նախադասության դասակարգումը: **Թեմա 4.** Բարդ նախադասություն. բարդ նախադասության դասակարգումը: **Թեմա 5.** Ուղղագրություն. ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները: Մասնագիտական տեքստի կառուցվածքը. տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները:

Գնահատման մեթոդները

Ստուգարքի անցկացման ձևը.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004.
2. Хавронина С.А., Широценская А.И. Русский язык в упражнениях. М., изд-во «Русский язык», 2005.

0305/B09	Ռուսաց լեզու-3	4 կրեդիտ
4 ժամ	0/64/0	
3-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է՝ զարգացնելով ուսանողի լեզվահան հմտությունները՝ ձևավորել մասնագիտական լեզվի և մասնագիտական գրականությունից ազատ օգտվելու իմացություն և կարողություն:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
Կտիրապետի մասնագիտական լեզվի տերմինաբանական համակարգին		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
- մեկնաբանելու և վերարտադրելու մասնագիտական տեքստեր, - ինքնուրույն կազմելու կապակցված տեքստ՝ մասնագիտական թեմայով, - կազմելու զեկուցումներ և ռեֆերատներ՝ մասնագիտական թեմաներով, - թարգմանելու տարբեր բարդության մասնագիտական տեքստեր:		

տեր: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • Հաղորդակցվելու ռուսական մշակույթին, ռուսական գրականությանը, • ինքնուրույն կատարելու ռուսերենի և այլ ուսումնասիրված լեզուների համակարգերի զուգադրական վերլուծություն, • մասնակցելու լեզվական նյութին առնչվող քննարկումներին.
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Ոճաբանություն. լեզվի գիտական ոճ, գիտական ոճին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքներ, գիտական կապակցված տեքստի կառուցման միջոցներ՝ բառային, ձևաբանական և շարահյուսական: Թեմա 2. Ուղղագրություն. ուղղագրության հիմնական կանոնները: Թեմա 3. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրներ: Գիտական զեկույցների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքներ:
Գնահատման մեթոդները <i>Քննության անցկացման ձևը.</i> Քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց. 1-ին և 2-րդ հարցերը՝ 6-ական միավոր, 3-րդ հարցը՝ /մասնագիտական տեքստի թարգմանություն հայերենից ռուսերեն/ 8 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004 2. Хавронина С.А., Широценская А.И. Русский язык в упражнениях. М., изд-во «Русский язык», 2005.

0304/B01	Հայոց պատմության հիմնահարցեր -1	2 կրեդիտ
2 ժամ	24/8/0	
I կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի առաջին մասի դասավանդումը նպատակ ունի ծանոթացնելու ուսանողին հայոց պատմության հին շրջանի և միջնադարի պատմությանը, Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրությանը և սեր առաջացնելու մեր ժողովրդի բազմադարյան պատմության և նրա հերոսական անցյալի նկատմամբ՝ շեշտը դնելով հայոց պետականության պատմության ամբողջական լուսաբանման վրա:		

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.

Գիտելիք և իմացություն

- կլիմային հայոց հին ու միջնադարյան պատմությունը,
- յուրացրած կլիմային հայոց պետականությունների պատմությունը:

Ունակ կլինի.

✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)

- քննադատական վերաբերմունք հանդես բերելու հայոց պատմության հին ու միջին շրջանի կարևորագույն իրադարձություններին,

✓ (ընդհանրական կարողություններ)

- ստեղծագործաբար կիրառելու ու զարգացնելու ունեցած գիտելիքները,
- վերլուծելու փաստերը և հետևություններ անելու,
- զեկուցումներ պատրաստելու ու գիտական բանավեճեր վարելու:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Հայկական բնաշխարհը: Վարչական բաժանումները: **Թեմա 2.** Հայաստանը հնագույն շրջանում: Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը (Ք.ա. IX-VI դդ.): **Թեմա 3.** Համահայկական պետության ստեղծումը (Երվանդունիների թագավորությունը): **Թեմա 4.** Մեծ Հայքի պետության վերելքը (Արտաշեսյանների թագավորությունը): Արշակունիների թագավորությունը (I-V դդ.): Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 5.** Հայաստանը զարգացած միջնադարում: Հայաստանը ուշ միջնադարում:

Գնահատման մեթոդները

Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր հարցման ձևով: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հայ ժողովրդի պատմություն, խմբ. Ս. Տ. Մելիք-Բախշյան, Երևան, 1975:
2. Դանիելյան Է., Մելքոնյան Ա., Հայոց պատմություն /հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը/, Երևան, 2008:
3. Հայ ժողովրդի պատմություն, ԳԱ հրատ., Երևան, 1971:
4. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա, Երևան, 1981:
5. Հակոբյան Թ., Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն, Երևան, 1984:

6. Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա., Ստեփանյան Խ., Հովհաննիսյան Է., Հայոց պատմություն, Երևան, 2009:

0304/B02	Հայոց պատմության հիմնահարցեր -2	2 կրեդիտ
2 ժամ	24/8/0	
II կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին մատուցելու հայոց պատմության նոր և նորագույն շրջանը: Դասավանդման ընթացքում շեշտը դրվում է ազգային-ազատագրական շարժումների և Հայաստանի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ Հանրապետությունների պատմության վերլուծության վրա:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • Ծանոթ կլինի հայ ժողովրդի նոր և նորագույն պատմությանը: <i>Ունակ կլինի.</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • վերլուծելու հայ ազգային-ազատագրական շարժման կարևորագույն իրադարձությունները, Հայաստանի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ Հանրապետությունների պատմությունը և դասեր քաղելու անցյալի սխալներից, • գիտելիքները լայնորեն օգտագործելու իր աշխատանքային, հատկապես կրթական գործընթացներում: ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • ստեղծագործաբար կիրառելու ու զարգացնելու ունեցած գիտելիքները, • վերլուծելու փաստերը և հետևություններ անելու, • գեկուցումներ պատրաստելու ու գիտական բանավեճեր վարելու:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա1. Հայ ազատագրական շարժումները 17-18-րդ դդ.: Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին: Հայկական հարցի ծագումը և բովանդակությունը: Թեմա 2. Հայ ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը (1870-ական թթ. - 20–րդ դ. սկիզբ): Ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները: Հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորումը: Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: Թեմա 3. Արևմտահայության Մեծ եղեռնը և ինքնա-		

պաշտպանական մարտերը: Թեմա 4. 1917թ. Փետրվարյան հեղափոխությունը և Հայաստանը: 1917թ Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը և Հայաստանը: Թեմա 5. Հայաստանի առաջին հանրապետությունը (1918 -1920 թթ.): Խորհրդային Հայաստանը (1920-1991 թթ.): Հայաստանի երրորդ հանրապետությունը (1991-2000 թթ.): Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը: Գնահատման մեթոդները Հանրագումարային քննությունը անցկացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ 7,7,6 միավոր արժեքով: Հիմնական գրականության ցանկը 1. Հայ ժողովրդի պատմություն, խմբ. Ս. Տ. Մելիք-Բախշյան, Երևան, 1975: 2. Դանիելյան Է., Մելքոնյան Ա., Հայոց պատմություն /հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը/, Երևան, 2008: 3. Հայ ժողովրդի պատմություն, ԳԱ հրատ., Երևան, 1971: 4. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա, Երևան, 1981: 5. Հակոբյան Թ., Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն, Երևան, 1984: 6. Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա., Ստեփանյան Խ., Հովհաննիսյան Է., Հայոց պատմություն, <i>Երևան, 2009:</i>

0304/B05	Փիլիսոփայության հիմունքներ	4 կրեդիտ
Շաբաթական 4 ժամ	45/15	
3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված մարդուն և մասնագետին: Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • կիմանա աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի մասին փիլիսոփայական հայեցակարգերի ընդհանուր և տարբերակիչ ա-		

ռանձնահատկությունները. - կհասկանա ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքի և հավատի, ռացիոնալի և իռացիոնալի սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը. <i>Ունակ կլինի.</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - վերլուծելու և ամբողջական պատկերացում կազմելու արդի քաղաքակրթական, քաղաքական-մշակութային և մարդաբանական պատկերացումների, տեխնածին քաղաքակրթության գլոբալ հիմնախնդիրների մասին: ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - կատարելու սոցիալ-փիլիսոփայական ընդհանրացումներ և կիրառելու համապատասխան մեթոդներ. - իմաստավորելու աշխարհի գիտական պատկերը և մարդու կոչումն ու կյանքի իմաստը:		
<i>Համատոտ բովանդակությունը</i> Փիլիսոփայության առարկան: Կեցություն և մատերիա: Դիալեկտիկա: Բնություն: Մարդ և պրակտիկա: Գիտակցություն և ճանաչողություն: Գիտություն: Հասարակություն: Մշակույթ: Անձ: Ապագա:		
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Բանավոր քննություն՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց:		
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Երևան, 2004: 2. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, հ.1., Երևան, 1987: 3. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, հ.2., Երևան, 1987: 4. Գաբիելյան Հ., Հայ փիլիսոփայության պատմություն, Երևան, 1976: 5. Հակոբյան Ս., Փիլիսոփայության հիմունքներ, Երևան, 1994:		

0305/B04.	Անգլերեն լեզու-1	4 կրեդիտ
4 ժամ	0/64/0	
1-ին կիսամյակ	Ստուգաք	
Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտե-		

լիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - Հարուստ բառապաշարի, քերականության հատուկ բարդություն ունեցող երևույթների իմացություն: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • Կառուցելու անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսք: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • վերարտադրելու անգլերեն տեքստեր, ազատ հաղորդակցվելու անգլերենով՝ բանավոր և գրավոր ընդհանուր բնույթի տարբեր թեմաների շուրջ:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1.Արտասանություն, ուղղախոսություն. անգլերենի հնչյունական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը, հնչյունների և հնչույթների արտասանական առանձնահատկությունները, նախադասության հնչերանգը: Թեմա 2.Բառապաշար, բառակազմություն. հիմնական բառակազմական միջոցներ (ածանցում, բառաբարդում, փոխակարգում): Թեմա 3.Քերականություն. խոսքի մասերի քերականական կարգերը, նախադասության շարադասությունը (ուղիղ և շրջուն): Առաջարկվող թեմաներ. «Ընտանիք», «Ընտանեկան հարաբերություններ և ավանդույթներ», «Իմ հետաքրքրությունները», «Հանապարհորդություն», «Երազանքներ», «Իմ ապագա մասնագիտությունը», «Շրջակա միջավայրը և նրա պահպանումը», «Հանրամշակութային երևույթներ» և այլն:		
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները Ստուգաքնն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. S. Evinyan, S.Abrahamyan, E. Temrazyan, <English for Tourists and Travellers>, Yerevan, 2011. 2. Swan M., Practical English Usage. Oxford: Oxford University Press, 2005. 3. Цветкова И.В., <Английский язык>/Тоники и тексты/, Москва, 2000.		
0305/B05.	Անգլերեն լեզու-2	4 կրեդիտ

4 ժամ	0/64/0
2-րդ կիսամյակ	Մտուգարք
Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ընդհանուր մասնագիտական բառապաշարին:	
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • կունենա անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսք կազմելու հմտություններ: • կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինաբանական համակարգին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • համակարգելու նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութը՝ հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա: • ընկալելու ունկնդրած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից: ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • վերարտադրելու մասնագիտական անգլերեն տեքստեր, ընկալելու լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:	
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Ուղղախոսություն, ուղղագրություն. անգլերենի արտասանական առանձնահատկությունները, տարբեր տիպի նախադասությունների հնչեքանգն ու խոսքի առոգանությունը, ուղղագրական հիմնական կանոնները: Թեմա 2. Բառապաշար, բառակազմություն. վերարտադրողական և ընկալողական բառապաշարի ընդլայնում: Թեմա 3. Քերականություն. նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութի (անվանական և բայական կարգերի) համակարգում՝ հաղորդակցական սկզբունքի հիման վրա: Թեմա 4. Հանրամշակութային գիտելիքներ անգլախոս երկրների մշակույթի և լեզվակիր ժողովուրդների հասարակական կյանքի մասին: Թեմա 5. Մասնագիտական լեզ-	

վի տերմինաբանական համակարգ:
<i>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</i> Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Soars J., Soars L., New Headway. Intermediate. 3rd Edition. Oxford: Oxford University Press, 2009. 2. Swan M., Practical English Usage. Oxford: Oxford University Press, 2005. 4. S. Evinyan, S. Abrahamyan, E. Temrazyan, <English for Tourists and Travellers>, Yerevan, 2011. 5. Swan M., Practical English Usage. Oxford: Oxford University Press, 2005. 6. Цветкова И.В., <Английский язык>/Тоники и тексты/, Москва, 2000.

0305/B06.	Անգլերեն լեզու-3	4 կրեդիտ
4 ժամ	0/64/0	
3-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է նոր, առավել հագեցած բառապաշարի և գիտելիքների ձևավորումը, մասնագիտական բառապաշարի խորացված ուսումնասիրությունը և մասնագիտական գրականությունից օգտվելու հմտությունների զարգացումը՝ զուգահեռաբար խորացնելով ուսանողների լեզվական հմտությունները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
կունենա անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսք կազմելու հմտություններ:		
<i>Ունակ կլինի</i>		
✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
- հասկանալու և ամբողջապես ըմբռնելու լսված նյութի հիմնական բովանդակությունը, - արգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից անգլերեն և հակառակը, - ինքնուրույն կազմելուկապակցված տեքստ՝ մասնագիտական թեմայով:		

✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • հաղորդակցվելու անգլերենով մասնագիտական բնույթի տարբեր թեմաների շուրջ, կատարելու գործարար նամակագրություն (համառոտագրություն, ինքնակենսագրություն /CV/, դիմում):		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Բառապաշար (ռեցեպտիվ և պրոդուկտիվ)՝ հոմանիշներ, հականիշներ, նոր բառակապակցություններ: Թեմա 2. Քերականություն. բայի անդեմ ձևեր, մոդալ բայերի երանգավորված իմաստները և դրանց կիրառումը բանավոր և գրավոր խոսքում, բայի կրավորական սեռը: Թեմա3. Գործարար նամակագրություն՝ համառոտագրություն, ինքնակենսագրություն (CV), դիմում: Առաջարկվող թեմաներ՝ «Մերոնդների հակասություն», «Հոգևոր և մշակութային արժեքներ», «21-րդ դար՝ նոր մարտահրավերներ», «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և նրանց դերը մեր կյանքում», «Հայրենիք և հայրենասիրություն» և այլն:		
Գնահատման մեթոդները Քննությունը անցկացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 7, 6 և 7 միավոր:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. S. Evinyan, S. Abrahamyan, E. Temrazyan, «English for Tourists and Travellers», Yerevan, 2011. 2. Swan M., Practical English Usage. Oxford: Oxford University Press, 2005. 3. Цветкова И.В., «Английский язык»/Тоники и тексты/, Москва, 2000.		

0305/B01.	Օտար լեզու -1 /Ֆրանսերեն/	4 կրեդիտ
4 ժամ	0/64/0	
I կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է թարմացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականություն և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. Գիտելիք և իմացություն • ֆրանսերենի արտասանական նորմերի, հնչյունական համա-		

կարգի և հնչյունական յուրահատկությունների մասին. • կիմանա ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծել բառը և նախադասությունը: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները, • ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները՝ դադար, շեշտ, հիմնական հնչերանգ, մեղեդային եզրափակում, տեմպ, ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • ինքնուրույն կերպով կատարելու տեքստի ձևաբանական վերլուծություն, • ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները:
<i>Համառոտ բովանդակությունը.</i> Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. Թեմա 2. Հատուկ և հասարակ գոյական: Թեմա 3. Գոյականի սեռը, թիվը: Սեռի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: Թեմա 4 Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը չօգտագործելու դեպքերը: Թեմա 5. Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: Թեմա 6. Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: Քանակական և դասական թվական: Թեմա 7. Քանակական թվականի գործածությունը: Թեմա 8. Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտոված դերանուններ:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Ստուգաբքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը.</i> 1. Попова И. Н., Казакова Ж. А., «Французский язык», Москва 2008. 2. M. Gregoire, Od. Thievenaz «Grammaire progressive du francais» (Niveau debutant). 3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau d'nbu-

tant).

0304/B10.	Օտար լեզու -2 /ֆրանսերեն/	4 կրեդիտ
4 ժամ	0/64/0	
2-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - կիմանա ճիշտ արտասանել ֆրանսերենի հնչյունները, ճիշտ արտասանությամբ ձևակերպել նախադասությունը: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> - լսելով հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ), գրույց վարելու անցած թեմաներով: ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> - ինքնուրույն կերպով կատարելու տեքստի շարահյուսական վերլուծություն. - ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր:		
<i>Համառոտ բովանդակությունը.</i> Թեմա 1.Գոյական անուն, միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Les funeraillles, les entrailles. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը (des cour- fleurs, des casse-croute և այլն): Թեմա 2.Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից՝ un homme grand-un grand homme. Թեմա 3.Անորոշ դերանվանական ածականներ: Հարաբերական դերանուններ, դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ՝ qui, que, dont, ou, lequell և այլն (դասակարգում): Թեմա 4.Պայմանական եղանակ, կազմությունը և գործածությունը համադաս և ստորադասական նախադասություններում: Ըղձական եղանակ: Սահմանական եղանակը ուրիշի ուղղակի		

խոսքում:
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:
Հիմնական գրականության ցանկը. 1. Попова И. Н., Казакова Ж. А., «Французский язык», Москва, 2008. 2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau debutant). 3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau debutant).

0304/B03.	Օտար լեզու -3 /Ֆրանսերեն/	4 կրեդիտ
4 ժամ	0/60/0	
3-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային քննություն	
Դասընթացի նպատակն է հանրագումարի բերել նախորդ մակարդակներում ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
կիմանա իր մասնագիտական հիմնական տերմինների նշանակությունը՝ ներառյալ երկրորդ կիսամյակում սովորած 300 միավոր տերմինոլոգիան,		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
- առանց բառարանի կարդալու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր, - առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության հասարակական–քաղաքական բովանդակությամբ տեքստեր:		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:		
Համառոտ բովանդակությունը.		
Թեմա 1. Գոյականների իգական սեռի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում քերականորեն (հոդի և այլ մասնիկների օգնությամբ), ձևաբանորեն (բառի ձևի փոփոխություն, ածանցներ), բառային		

(բառի տարբեր ձևեր): Երկու սեռ ունեցող գոյականներ: **Թեմա 2.** Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը, ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը՝ *indicatif* (սահմանական եղանակ), *conditionnel* (պայմանական եղանակ), *subjonctif* (ըզձական եղանակ), *imperatif* (հրամայական եղանակ): **Թեմա 3.** Նախդիրների համակարգային դասակարգում, տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:

Գնահատման մեթոդները

Քննությունը անցկացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց: Առաջին առաջադրանքն է՝ կարդալ, թարգմանել մասնագիտական թեմայով անծանոթ տեքստը, երկրորդը՝ մեկնաբանել ծանոթ մասնագիտական տեքստը, երրորդը՝ խոսել մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ:

Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Попова И. Н., Казакова Ж. А., «Французский язык», Москва, 2008.
2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire).
3. M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

0304/F06.	Կրոնների պատմություն	2 կրեդիտ
Շաբաթական 2 ժամ	(30/0/0)	
III կիսամյակ	Ստուգաթղթ	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դեմոֆինացիաների վերաբերյալ:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • կիմանա՝ ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք, ինչպես նաև՝ Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները և տոնածիսական համակարգը.		

- կիսականա ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները: <i>Ունակ կլինի.</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - կատարելու տարբեր կրոնների ու կրոնական ուղղությունների տարբերակում և քննական արժևորում: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - տալ կրոնների համակարգային վերլուծության և ընդհանրացման սահմանները:
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: Թեմա3. Բուդդայականություն, իսլամ դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա5.. Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Ստուգումն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 3 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Երևան, 2002: 2. Աստվածաշունչ: 3. Գուրան, Սոֆիա, 1929: 4. Երուանդ Վրդ. Տեր-Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմութիւն, հ. Ա, /Հին եկեղեցին/, Էջմիածին, 1908: 5. Религиоведение, (учеб. Под общ. Ред. М. М. Шахнович), СПб, 2007. 6. Классики мирового религиоведения. Антология. Т.1, М. 1996. 7. Մադաքիա արք. Օրմանյան, Ազապատում, հ. Ա-Գ, Երևան, 2001: 8. Քրիստոնյա Հայաստան: Հանրագիտարան, Երևան, 2002:

0202/ B01	Մշակութաբանություն	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
III կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, մշակութային գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա մշակութային գործընթացների վրա:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն.</i> • «մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումների, մշակույթի առաջացման և զարգացման տեսությունների մասին, • մշակույթի կառուցվածքի, բաղադրիչների, տիպաբանության, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին, • համաշխարհային և հայ մշակույթների պատմական զարգացումների օրինաչափությունների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի.</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • ներկայացնելու մշակույթի ընդհանրական բնութագիրը, նրա առանձին բաղադրիչներն ու դրսևորումները, • ճանաչելու և իրարից զանազանելու համաշխարհային մշակութային գործընթացի պատմական և լոկալ դրսևորումները, • հասկանալու մերօրյա մշակութային երևույթները և գործընթացները ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • ընկալելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը որպես ընդհանրական մշակութային գործընթացի բաղկացուցիչ, • կիրառելու մշակույթի մասին ստացած գիտելիքները կոնկրետ մասնագիտական ոլորտում:		
Համառոտ բովանդակությունը. Թեմա1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի		

էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: Մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, գործառույթները և մեխանիզմները: Թեմա 2. Մշակութային գործընթացներ: Մշակույթը «անհատ», «բնություն», «հասարակություն», «էթնոս», «քաղաքակրթություն» կատեգորիաների համատեքստում: Թեմա 3. Համաշխարհային և հայ մշակույթների պատմական զարգացումները. մոտեցումներ, հարցադրումներ, օրինաչափություններ: Թեմա 4. Ժամանակակից մշակութային գործընթացները և գլոբալիզացիայի խնդիրը:
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
Հիմնական գրականության ցանկը. 1. Սարգսյան Ա., Մշակութաբանություն, Ե., 1996: 2. Գուրևիչ Պ., Մշակութաբանություն, Ե., 2002: 3. Մելքումյան Գ., Մշակութաբանություն, Ե., 2001: 4. Հովհաննիսյան Ս., Կուլտուրան և բնությունը, Ե., 1996: 5. Арутюнов С.А., Рыжакова С.И., Культурная антропология, М., 2004.

0304/B03.	Քաղաքագիտություն	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
IV կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաներին ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակություն ունեցող հիմնահարցերի մասին. • կունենա քաղաքագիտական վերլուծություններ կատարելու բավարար ունակություններ. <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կողմնորոշվելու գործնական քաղաքականության հիմնահարցերի մեկնաբանման հարցերում.		

✓ (ընդհանրական կարողություններ)
• պատկերացում կազմելու քաղաքագիտության առարկայական տիրույթի ու մեթոդաբանության մասին.
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1.Քաղաքագիտության ինստիտուցիոնալ կայացման գործընթացը: Քաղաքականությունը որպես սոցիալական երևույթ. բնորոշ գծերն ու առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Քաղաքական իշխանության էությունն ու կառուցվածքը: Հասարակության քաղաքական համակարգը: Թեմա 3.Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: Թեմա 4. Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: Քաղաքական գաղափարախոսություններ: Կոռուպցիան և նրա դրսևորման տեսակները, նրա դեմ պայքարի ձևերն ու մեթոդները:
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Խրոպանյուկ Վ., Պետության և իրավունքի տեսություն, Երևան, 1997: 2. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Երևան, 2002: 3. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունք, Երևան, 2003:

0201/B01	Տնտեսագիտություն	(2 կրեդիտ)
2 Ժամ	30/0/0	
4-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել տնտեսագիտության մեթոդաբանության, շուկայական տնտեսության բովանդակության, սեփականատիրական հարաբերությունների, միկրոտնտեսական և մակրոտնտեսական զարգացման օրինաչափությունների, պետական բյուջեի ու պետության տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման մասին պատկերացումներ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i>		

- տնտեսագիտության հիմունքների վերաբերյալ:
- շուկայական տնտեսության բնույթի, կատեգորիաների, զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին:

Ունակ կլինի.

✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)

- հասկանալու իր մասնագիտության շրջանակներում առաջացող տնտեսագիտական տարատեսակ խնդիրները և միջոցներ ձեռնարկելու դրանց լուծման ուղղությամբ:
- վերլուծելու երկրում իրականացվող տնտեսական քաղաքականությունը և կանխատեսելու դրա հավանական ազդեցությունը իր մասնագիտական գործունեության ոլորտի վրա:

✓ (ընդհանրական կարողություններ)

- վերլուծելու առկա խնդիրները և առաջարկելու դրանց լուծման եղանակները:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1.Տնտեսագիտության առարկան և մեթոդները: Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները: **Թեմա 2.**Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամտի շրջապտույտը: Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: Սպառողի վարքի տեսություն: Արտադրության ծախսերը: Շուկայի կառուցվածքը և գնի ու արտադրության ծավալի որոշումը: **Թեմա 3.**Ձեռնարկությունների և կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: Ռեսուրսների գնեքի ձևավորումը: Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշիվների համակարգը: Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: Մակրոտնտեսական վերլուծություն: **Թեմա 4.**Փողը և բանկային համակարգը, դրամավարկային քաղաքականություն: Պետական բյուջեն և ֆիսկալ քաղաքականությունը: Տնտեսական աճ: **Թեմա 5.**Միջազգային առևտրի տեսություն: Միջազգային տնտեսական գործակցություն: Անցումային տնտեսության հիմունքներ: Կոռուպցիայի տնտեսական պատճառները և դրա դեմ պայքարի մեթոդները անցումային տնտեսությունում:

Գնահատման մեթոդները

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրված հարցաշարից:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Փոլ Ա. Մամուլեյսոն, Տնտեսագիտություն, 1-ին հատոր, Երևան,

1995:

2. Ջեյմս Դ. Գոոթնի և ուրիշներ, Տնտեսագիտություն, Երևան, 1999:
3. Աղաջանյան Հ.Բ., Միկրոէկոնոմիկա, Եր., 2010 :
4. К.Р.Макконнелл, С. Л. Брю, Флин, Экономикс. 13-е издание, Москва, 1999.
5. Курс экономической теории /под ред. Сидоровича, Е. Л. Киселевой, Киров, 1995.

0104/B02	Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	2 կրեդիտ
Շաբաթական 2 ժամ	8/24/0	
I կիսամյակ	Ստուգաք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգիչների, դրանց տեխնիկական, ծրագրային և ինֆորմացիոն ապահովման մասին, ինչպես նաև ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր՝ համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • համակարգչի կառուցվածքի և նրա աշխատանքի հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ: • օպերացիոն համակարգից, բազմախնդրայնության, տեքստային և գրաֆիկական խմբագիրների աշխատանքների սկզբունքների տարբերության: • Windows օպերացիոն համակարգի և Word, Excel, PowerPoint ծրագրերով աշխատելու հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • ինքնուրույն կատարելու իր թղթավարությունը (կուրսային, ավարտական աշխատանքներ, հաշվարկների կատարում, գեկուցումների համար սլայդների պատրաստում և այլն): ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները առկա խնդիրները լուծելիս:		
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i>		

Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: Օպերացիոն համակարգի հասկացություն և բազմախնդրայնության գաղափար: **Թեմա 2.** Windows օպերացիոն համակարգի գրաֆիկական ինտերֆեյսի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները: **Թեմա 3.** Microsoft Word փաստաթղթի ստեղծում և ձևավորում: **Թեմա 4.** Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ: Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:

Գնահատման մեթոդները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով, որն անցկացվում է համակարգչի վրա: Ուսանողին տրվում են հանձնարարություններ՝ ըստ դասընթացի ընթացքում անցած թեմաների:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Краинский И.2007.-СПБ, Питер-2008, 240с.,ил. /Серия «Популярный самоучитель»/. Эл. Книга.
2. Ю. Стоцкий, Office 2007, Питер, 2007.
3. Առաջադրանքներ՝ էլեկտրոնային կրիչով:

0105/B01	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2 կրեդիտ
2 ժամ	32/0/0	
1-ին կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել պատկերացում էկոլոգիա գիտության տեսական հիմնահարցերի, բնապահպանության առկա խնդիրների և հիմնահարցերի լուծման առաջարկվող եղանակների և կիրառվող մեթոդների ու մոդելների մասին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
• Էկոլոգիա գիտության հիմնական տեսական մոտեցումների, օրենքների, հարցերի վերաբերյալ:		
<i>Ունակ կլինի</i>		
✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
• օգտագործելու այդ գիտելիքները բնապահպանական հարցերի լուծման ոլորտում, • կատարելու անհրաժեշտ վերլուծություն:		
✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		

- վերլուծություններ կատարելու էկոլոգիական վիճակի մասին և կատարելու համապատասխան եզրակացություններ:

Համառոտ բովանդակություններ

Թեմա 1. Էկոլոգիայի զարգացման պատմական ուղին, տեղն ու դերը մյուս գիտությունների համակարգում: Օրգանիզմներ և էկոհամակարգ: **Թեմա 2.** Էկոլոգիական հիմնական օրենքները և կանոնները: Էկոհամակարգի տարրերը և տրոֆիկ մակարդակները: Օրգանիզմների և միջավայրի փոխհարաբերությունը, էկոգործոններ: Էներգիան էկոհամակարգերում: Սննդային շղթաներ: **Թեմա 3.** Կենսատերկրաքիմիական ցիկլեր: Մարդու էկոլոգիա: Շրջակա միջավայր: Մարդածին համակարգեր: Բնական պաշարների դասակարգումը: Գլոբալ արտադրություն և քայքայում: **Թեմա 4.** Շրջակա միջավայրի ոլորտների նկարագրություն: Պոպուլյացիոն էկոլոգիա: Շրջակա միջավայրի աղտոտվածության հիմնահարցերը: Գլոբալ էկոլոգիական պրոբլեմներ:

Գնահատման մեթոդները

Ստուգարքին տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրված հարցաշարից:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Գրիգորյան Կ.Վ. և ուրիշներ, Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր.: Զանգակ – 97, 2010:
2. Մարտիրոսյան Մ., Գրիգորյան Կ.Վ., Եսայան Ա.Հ., Բնապահպանություն և աստվածաբանություն, Վաղարշապատ, 2007.
3. Մելքոնյան Լ. Էկոլոգիայի հիմունքներ, Երևան, 2008:
4. Փիրումյան Գ.Պ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Երևան, 2010:
5. Маврищев В.В., Основы общей экологии, Минск, 2000.
6. Демина Т.А., Экология, природопользование, охрана окружающей среды, “Аспект пресс”, М., 2000.
7. Воронцов Н.Н. и др., Эволюция органического мира, М., 2000.
8. Воронков Н.А., Основы общей экологии, “Агар”, М, 1999.
9. Гирусов Э.В. и др., Экология и экономика природопользования, М., 1998.
10. Грант В., Эволюционный процесс, “Мир”, М., 1989.
11. Бигон М. и др., Экология, “Мир”, М., 1989.
12. Одум Ю., Основы экологии, “Мир”, М., 1975.

0001/B05	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	4 կրեդիտ
2 ժամ	30/30/0	
5 կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացների նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ԱԻ-ում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - կկարողանա ստեղծված ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և ճիշտ իրականացնի պաշտպանվելու ձևերն ու մեթոդները: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - ստեղծված ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և ճիշտ իրականացնելու պաշտպանվելու ձևերն ու մեթոդները: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - ստեղծված ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և ճիշտ իրականացնելու պաշտպանվելու ձևերն ու մեթոդները:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1.Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքը և խնդիրները: Արտակարգ իրավիճակների, նրանց բնութագրերը և կանխարգելման միջոցառումները: Թեմա 2.Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: Թեմա 3.Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: Թեմա 4.Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 5.Արտա-		

կարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 6.** Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: **Թեմա 7.** Առաջին բուժօգնությունն ու մինչբժշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 8.** Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: **Թեմա 9.** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 10.** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

Գնահատման մեթոդները

Ստուգումը ընթանում է բանավոր՝ հարցաթերթիկներով: Հարցաթերթիկը ներառում է երեք հարց՝ երկուսը տեսական, մեկը՝ գործնական:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մարկարյան Ռ.Վ., Ջանջուղազյան Ն.Ա., Օհանջանյան Մ.Մ., Հարությունյան Ա.Ա., Հարությունյան Վ.Ս., Բաղդասարյան Լ.Լ., Հասրաթյան Ռ.Ց., Վարդանյան Ջ.Հ., Քաղպաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր, Երևանի համալս. հրատ., 2006:
- Առաջին օգնության տարրերը: Հայկական կարմիր խաչի ընկերություն. մարդասիրության ուժը:
3. Հեղինակային խումբ, «Մինչբժշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում», ուսումնական ձեռնարկ, Երևանի համալս. հրատ., 2007:
4. Կ. Ա. Մանասյան, «Սիրտ-թոքային վերակենդանացման մինչբժշկական մեթոդների ուսուցումը», ուսումնամեթոդական աշխատանք, Եր., Երևանի համալս. հրատ., 2007:
5. Ադամյան Մ.Խ., «Փոխադրական անշարժացում», ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան, 2011:
2. 6. Ուսումնական ձեռնարկ բուժքույրերի պատրաստման համար, Երևան, «Լույս» հրատ., 1983:
3. Л.А.Николаев, “Основы защиты от оружия массового поражения”, Минск, “Вышэйшая школа”, 1988.
4. “Это должен знать и уметь каждый”, серия “Гражданская оборона СССР”, М., Воениздат, 1985.

5. В.М.Емельянов, В.Н.Коханов, П.А.Некрасов, “Защита населения и территорий в чрезвычайных ситуациях”, М.: Академический Проект: Трикта, 2005.

0105/B01	Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ	2 կրեդիտ
2 ժամ	32/0/0	
1-ին կիսամյակ	Մտուգաբք	
Դասընթացի նպատակն է հումանիտար մասնագիտություն ընտրած ուսանողների մոտ ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք՝ ծանոթացնելով նրանց բնագիտության զարգացման պատմությանը, բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափություններին, բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - բնագիտության զարգացման հիմնական փուլերի, բնագիտության հիմնական սկզբունքների, բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաների մասին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - հասկանալու բնության համակարգերի կառուցվածքի և զարգացման ընդհանուր սկզբունքները և օրինաչափությունները, ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ: Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Բնագիտության առարկան: Օրինաչափությունները և զարգացման հիմնական փուլերը: Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Դասական թերմոդինամիկայի և վիճակագրական ֆիզիկայի կոնցեպցիաները: Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Թեմա2. Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Անոթոշությունը աշխարհում: Անոթոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունք: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար		

փոխազդեցությունները: **Թեմա 3.** Աստղերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: Մոլորակների կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: Տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: **Թեմա 4.** Քվանտային կոսմոլոգիա: Անթրոպային սկզբունք: Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:

Գնահատման մեթոդները

Ստուգարքին տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրված հարցաշարից:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Գրիգորյան Կ.Վ. և ուրիշներ, Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր.: Զանգակ-97, 2010.
2. Канке В.А., Концепции современного естествознания, М.: Логос. 2002.
3. Буданов В.Г., Мелехова О.П., Концепции современного естествознания. МГТУГА. 1998.
4. Дубнищева И.А., Концепции современного естествознания. Новосибирск, ЮКЭА: 1997.
5. Степин В.С., Кузнецова Л.И., Современная научная картина мира. М.: Наука, 1997.
6. Курдюмов С.П., Князева Е.Н., Законы эволюции и самоорганизации сложных систем. М.: Наука, 1994.
7. Миллер Т., Жизнь в окружающей среде, М.: Пангея. 1994.
8. Небел Б., Наука об окружающей среде. Как устроен мир. М.: Мир, 1993

0101/B01	Մաթեմատիկայի հիմունքներ	2 կրեդիտ
2 ժամ	32/0/0	
1-ին կիսամյակ	ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մտածողության զարգացումը, վերացական մտածողության ձևավորումը:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • կտիրապետի հանրակարթական և հանրամատչելի բնույթի մա-		

թեմատիկական որոշ հարցերի. <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - մոդելավորելու առօրեական բնույթի որոշ խնդիրներ և լուծել: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - անհրաժեշտության դեպքում կիրառելու պարզագույն օրենքներն ու բանաձևերը մասնագիտական որոշ հարցերի հետազոտման մեջ:
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Բազմությունների տեսության տարրերը: Մատրիցներ և որոշիչներ: Մաթեմատիկական ինդուկցիա: Կոորդինատների մեթոդը: Թեմա 2. Ոչ էվկլիդեսյան երկրաչափություն: Մաթեմատիկական մոդելավորում: Աքսիոմային մոտեցումը մաթեմատիկայում: Թեմա 3. Հավանականությունների տեսության տարրերը: Մաթեմատիկական վիճակագրության տարրերը: Թեմա 4. Մաթեմատիկա առարկան և մաթեմատիկական լեզուն:
Գնահատման մեթոդները Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր հարցազրույցի ձևով:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Աթաբեկյան Վ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկա հումանիտար մասնագիտությունների համար, ԵՊՀ, Երևան, 2004: 2. Тихомиров Н. Б., Шелехов А. М., Математика, Учебный курс для юристов, Москва, Юрайт, 2000.

0302/В 13	Գրաբար -1	3 կրեդիտ
Շաբաթական 3 ժամ	48(0/48/0)	
I կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հին հայերենի՝ գրաբարի հնչյունական, բառային և ձևաբանական իրողությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
- գրաբարի հնչյունական, ուղղագրական, հնչյունափոխական և բառային հատկանիշների վերաբերյալ, - գրաբարյան բնագրերը վարժ կարդալու և հասկանալու համար:		

Ունակ կլինի

✓ *(բուն մասնագիտական կարողություններ)*

- կատարելու գրաբարյան բնագրերի հնչյունաբանական, բառապաշարային վերլուծություններ:

✓ *(ընդհանրական կարողություններ)*

- ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները, պատշաճ մակարդակով պատրաստելու կուրսային աշխատանքներ:

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1.Գրաբարը որպես հայերենի զարգացման շրջան. գրաբարի ընդհանուր առանձնահատկությունները: **Թեմա 2.**Գրաբարի հնչյունական համակարգը. երկբարբառներ և եռաբարբառներ: **Թեմա 3.**Գրաբարի դերբայները: **Թեմա 4.**Գրաբարի խոնարհման համակարգը. սահմանական, ստորադասական և հրամայական եղանակները: **Թեմա 5.**Գրաբարի անկանոն բայերը: Գրաբարի պակասավոր բայերը: **Թեմա 6.**Պատճառական բայեր: Գրաբարի բաղադրյալ ժամանակները:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:

2-րդ ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հ. Ավետիսյան, Ռ. Ղազարյան, Գրաբարի ձեռնարկ Եր. 2003:
2. Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր. 1977:
3. Մ. Աբեղյան, Գրաբարի քերականություն, Զ հատ., Եր.1974:
4. Գ. Թոսունյան, Լ. Խաչատրյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր. 2004:
5. Պ. Շարաբխանյան, Գրաբարի դասընթաց, Եր. 1975:
6. Է. Մկրտչյան, Գրաբարի դասընթաց, Եր. 2008:
7. Վ. Համբարձումյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր. 2004:

0302/B14	Գրաբար -2	3 կրեդիտ
Շաբաթական 3 ժամ	48(0/48/0)	
II կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գրաբարի բառային և ձևաբանական իրողությունները:		

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.

Գիտելիք և իմացություն

- գրաբարի բառային և ձևաբանական հատկանիշների վերաբերյալ,
- հին հայերենի բնագրերը հասկանալու և թարգմանելու համար:

Ունակ կլինի

✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)

- կատարելու գրաբարյան բնագրերի բառապաշարային և ձևաբանական վերլուծություններ:

✓ (ընդհանրական կարողություններ)

- ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները, պատշաճ մակարդակով պատրաստելու մասնագիտական զեկուցումներ:

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1.Գրաբարի անվանական հոլովումը: Հոլովները և նրանց կազմությունը. հոլովման համակարգի տարբերությունն աշխարհաբարի համեմատությամբ: **Թեմա 2.**Պարզ հոլովումներ. Ա, Ե, Ի, Ո, ՈՒ հոլովումներ: Խառը հոլովումներ. Ի-Ա, Ո-Ա հոլովումներ: **Թեմա 3.**Անկանոն հոլովումներ: **Թեմա 4.**Ածական անուն: Ածականների համեմատության աստիճանների կազմությունը: **Թեմա 5.**Թվական անուն:

Գնահատման մեթոդները

2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:

2-րդ ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հ. Ավետիսյան, Ռ. Ղազարյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 2003:
2. Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 1977:
3. Մ. Աբեղյան, Գրաբարի քերականություն, Զ հատ., Եր., 1974:
4. Գ. Թոսունյան, Լ. Խաչատրյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 2004:
5. Պ. Շարաֆխանյան, Գրաբարի դասընթաց, Եր., 1975:
6. Է. Մկրտչյան, Գրաբարի դասընթաց, Եր., 2008:
7. Վ. Համբարձումյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Եր., 2004:

0302/Բ15	Գրաբար -3	3 կրեդիտ
Շաբաթական 3 ժամ	45(0/45/0)	
III կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հին հայերենի՝ գրաբարի ձևաբանական և շարահյուսական իրողությունները:
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - գրաբարի ձևաբանական և շարահյուսական հատկանիշների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - ունակ կլինի կատարելու գրաբարյան բնագրերի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություններ: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները , պատշաճ մակարդակով պատրաստելու մասնագիտական զեկուցումներ:
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1.Գրաբարի դերանվանական հոլովումը: Անձնական դերանունները և նրանց հոլովումը: Թեմա 2.Ցուցական դերանունները և նրանց հոլովումը: Թեմա 3.Ստացական և փոխադարձ դերանուններ: Թեմա 4. Հարցահարաբերական և անորոշ դերանուններ: Թեմա 5.Մակբայների տեսակներն ու կազմությունը գրաբարում: Թեմա 6. Գրաբարի նախդիրները և նախադրությունները: Գրաբարի հոդերը: Գրաբարի շաղկապները:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: Ստուգման ձևերն են. <i>1-ին ստուգում.</i> Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5: <i>2-րդ ստուգում.</i> Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Հ. Ավետիսյան, Ռ. Ղազարյան, Գրաբարի ձևաբանական, Եր. 2003: 2. Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձևաբանական, Եր. 1977: 3. Մ. Աբեղյան, Գրաբարի քերականություն, Զ հատ., Եր.1974: 4. Գ. Թոսունյան, Լ. Խաչատրյան, Գրաբարի ձևաբանական, Եր., 2004: 5. Պ. Շարաբխանյան, Գրաբարի դասընթաց, Եր. 1975: 6. Է. Մկրտչյան, Գրաբարի դասընթաց, Եր. 2008: 7. Վ. Համբարձումյան, Գրաբարի ձևաբանական, Եր. 2004:

0302/Բ03.	Ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունաբանություն և բառագիտություն - 1	4 կրեդիտ
4 ժամ	16/48 /0	
1 կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի հնչյունական և բառային համակարգերն իրենց տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • ժամանակակից հայերենի հնչյունների հատկանիշների ու դասակարգման սկզբունքների, բառապաշարի ընդհանուր հատկանիշների վերաբերյալ. • հնչյունափոխական առանձնահատկությունների, գրանշանների և հնչյունների փոխհարաբերության վերաբերյալ. <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու բառերի հնչյունաբանական վերլուծություններ: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • կատարելու ուղղագրական աշխատանքներ		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Հայերենի տեղը աշխարհի լեզուների շարքում. հայերենի զարգացման փուլերը: Թեմա 2. Հայերենի հնչյունական համակարգը. այբուբենի հատկանիշները: Թեմա 3. Հնչյուն և հնչույթ. հնչույթ և գրանշան: Թեմա 4. Հայնավորների դասակարգումը. բաղաձայնների դասակարգումը: Թեմա 5. Շեշտը հայերենում. վանկ. տողադարձ: Թեմա 5. Հնչյունափոխությունը և նրա տեսակները: Թեմա 6. Հայերենի ուղղագրության սկզբունքները. ուղղագրական բարեփոխումներ:		
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: <i>1-ին ստուգում.</i> Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5: <i>2-րդ ստուգում.</i> Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Ա. Սուքիասյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /հնչյունաբանութ-		

յուն, բառագիտություն, բառակազմություն/, Եր., 1982:
2. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Երկեր, Զ հատոր, Եր., 1974:
3. Ա. Մարգարյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1990, 1991
4. Գ. Զահուկյան, Է. Աղայան, Վ. Առաքելյան, Վ. Քոսյան, Հայոց լեզու, 1-ին մաս. Ա պրակ, Եր., 1980:
5. Է. Աղայան, Լեզվաբանության ներածություն, Եր., 1974:
6. Վ. Առաքելյան, Ա. Խաչատրյան, Ս. Էլոյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հտ. 1-ին /հնչյունաբանություն և բառագիտություն/, Եր., 1979:
7. Հր. Աճառյան, Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի, հտ. 3-րդ, Եր., 1957, էջ 27/147, հտ. 6-րդ, 1976:
8. Ս. Գյուլբուղադյան, Հայերենի ուղղագրության պատմություն, Եր., 1972:

0302/Բ04.	Ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունաբանություն և բառագիտություն - 2	4 կրեդիտ
4 ժամ	16/48/0	
2-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի հնչյունական և բառային համակարգերն իրենց տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
• ժամանակակից հայերենի բառապաշարի հատկանիշների, բառերի ձևախմբաստային խմբերի դասակարգման սկզբունքների, բառակազմական օրինաչափությունների վերաբերյալ. • բառերի ստուգաբանական իմաստների, բառիմաստի պատմական փոփոխությունների վերաբերյալ.		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
• կատարելու բառակազմական վերլուծություններ, ճիշտ կիրառելու ձևախմբաստային տարբեր խմբերի բառերը:		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
• կատարելու բառագիտական աշխատանքներ:		
Համառոտ բովանդակությունը		

Թեմա 1. Բառագիտություն. նրա ենթաբաժինները: **Թեմա 2.** Բառային մենիմաստություն և բազմիմաստություն. բառիմաստի փոփոխություն. բառերի ձևաիմաստային խմբերը: **Թեմա 3.** Բառապաշար. նրա հատկանիշները: Բառապաշարի շերտերը և դրանց դասակարգումը: **Թեմա 4.** Բառակազմություն: Ձևայթը և նրա տեսակները: **Թեմա 5.** Բարդություններ, նրանց տեսակները: **Թեմա 6.** Դարձվածաբանություն. դարձվածային միավորների հատկանիշները և դասակարգումը: **Թեմա 7.** Բառարանագրություն. բառարանների տիպերը:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2,2,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ա. Սուքիասյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /հնչյունաբանություն, բառագիտություն, բառակազմություն/, Եր., 1982:
2. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Երկեր, 2 հատոր, Եր., 1974:
3. Ա. Մարգարյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1990, 1991
4. Գ. Ջահուկյան, Է. Աղայան, Վ. Առաքելյան, Վ. Քոսյան, Հայոց լեզու, 1-ին մաս., Ա պրակ, Եր., 1980:
5. Է. Աղայան, Լեզվաբանության ներածություն, Եր., 1974:
6. Վ. Առաքելյան, Ա. Խաչատրյան, Ս. Էլոյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հտ. 1-ին /հնչյունաբանություն և բառագիտություն/, Եր., 1979:
7. Հր. Աճառյան, լիակատար քերականություն հայոց լեզվի, հտ. 3-րդ, Եր., 1957, էջ 27/147, հտ. 6-րդ, 1976:
8. Ս. Գյուլբուղադյան, Հայերենի ուղղագրության պատմություն, Եր., 1972:

0302/Բ05.	Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանություն – 1	6 կրեդիտ
5 ժամ	30/45/0	

3-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգը, գոյական, ածական, թվական, դերանուն խոսքի մասերի հատկանիշները, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը:	
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգի հատկանիշների վերաբերյալ. • խոսքի մասերի դասակարգման սկզբունքների, քերականական կարգերի տարբերակման չափանիշների մասին. <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու ձևաբանական վերլուծություններ: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • ճիշտ կիրառելու ձևաբանական գուգաձևություններ:	
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա1. Ձևաբանությունը՝ որպես լեզվաբանության բաժին. քերականական կարգեր. քերականական ձև, իմաստ և պաշտոն: Թեմա 2. Խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները. թեքվող և չթեքվող խոսքի մասեր: Թեմա3. Գոյական. գոյականի թվի, հոլովի, առկայացման կարգերը. իմաստային-քերականական խմբերը: Թեմա 4. Ածական. տեսակները և նրանց հատկանիշները: Թեմա 5. Թվական. տեսակները և կազմությունը: Թեմա 6. Դերանուն. նրա տեսակները և դրանց քերականական հատկանիշները: Թեմա 7. Բայ: Բայերի կազմությունը, բայահիմքեր, դերբայներ:	
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: Յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց՝ երեքական միավորով, 1 միավորը ձևավորվում է գործնական և ինքնուրույն աշխատանքների արդյունքից: Ստուգման ձևերն են. 1-ին ստուգում. Բանավոր հարցում: Միավորների քայլը 0.5 է: 2-րդ ստուգում. Բանավոր հարցում: Միավորների քայլը 0.5 է:	
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության	

հարցեր, Ա, Բ, Գ, Եր., 1970, 1973, 1977: 2. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /Ձևաբանություն/, Եր., 1984: 3. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Եր. 1965: 4. Մ. Աբրահամյան, Ն. Պառնասյան, Հ. Օհանյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հատոր 2, Եր., 1974: 5. Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայերենի ձևաբանություն, Եր., 2011:

0302/Բ06.	Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանություն – 2	5 կրեդիտ
5 ժամ	30/45/0	
4-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգը, բայ, մակբայ, շաղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն խոսքի մասերի հատկանիշները, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը: Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգի հատկանիշների վերաբերյալ. • խոսքի մասերի դասակարգման սկզբունքների, քերականական կարգերի տարբերակման չափանիշների մասին. <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու ձևաբանական վերլուծություններ. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • ճիշտ կիրառելու ձևաբանական գույքաձևությունները: Համառոտ բովանդակությունը Թեմա1. Բայ. բայի քերականական կարգերը՝ դեմք, թիվ, ժամանակ, եղանակ, սեռ, կերպ, եղանակային ձևեր: Թեմա 2. Մակբայ. նրա տեսակները և կազմությունը: Թեմա 3. Կապ. նրա տեսակները. դասակարգման սկզբունքները: Թեմա 4. Շաղկապ. նրա տեսակները: Թեմա 5. Վերաբերական. նրա տեսակները: Թեմա 6. Ձայնարկություն. նրա տեսակները: Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		

Ընթացիկ քննությունները գրավոր են, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 5 միավոր: 4 միավորն ուսանողը վաստակում է ընթացիկ քննությունից, 1 միավորը՝ գործնական պարապմունքներից ստացած գնահատականներից հանված միջինից (5-ի դեպքում՝ 1, 4-ի դեպքում՝ 0,75, 3-ի դեպքում՝ 0,5, 2-ի կամ գնահատականի բացակայության դեպքում՝ 0):

Եզրափակիչ գնահատման 10 միավորը տրոհվում է 8+2 սկզբունքով, որտեղ առավելագույն 8 միավորն ուսանողը վաստակում է բանավոր քննությունից, իսկ 2 միավորը՝ կիսամյակի ընթացքում կատարած ինքնուրույն աշխատանքի մակարդակին համապատասխան (**անհատական թեմատիկ առաջադրանքներ և շարադրանքներ, օժանդակ գրականությունից մշակումներ, նախադասությունների վերլուծություններ, ռեֆերատ**):

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ, Եր., 1970, 1973, 1977:
2. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /Ձևաբանություն/, Եր., 1983:
3. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Եր. 1965:
4. Ս. Աբրահամյան, Ն. Պառնասյան, Հ. Օհանյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հատոր 2, Եր., 1974:
5. Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայերենի ձևաբանություն, Եր., 2011:

0302/Բ07.	Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն - 1	4 կրեդիտ
4 ժամ	30/30/0	
5-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի շարահյուսական համակարգն իր տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել բառերի կապակցման միջոցներն ու եղանակները, պարզ նախադասության հատկանիշները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
• ժամանակակից հայերենի շարահյուսական համակարգի հատկանիշների վերաբերյալ.		

- Նախադասության անդամների որոշման սկզբունքների, նախադասության տարբեր տեսակների առանձնահատկությունների մասին.

Ունակ կլինի

✓ *(բուն մասնագիտական կարողություններ)*

- կատարելու շարահյուսական վերլուծություններ.

✓ *(ընդհանրական կարողություններ)*

- Ճիշտ կիրառելու կապակցման միջոցներն ու եղանակները:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Շարահյուսությունը՝ որպես լեզվաբանության բաժին. շարահյուսական կաղապարներ և մակարդակներ: Բառերի կապակցման միջոցներն ու եղանակները: **Թեմա 2.** Բառակապակցություն. նրա դասակարգման սկզբունքները: **Թեմա 3.** Նախադասությունը՝ որպես լեզվական միավոր. նրա հատկանիշները. տեսակները: **Թեմա 4.** Պարզ նախադասության կառուցվածքը: Նախադասության գլխավոր անդամներ: Ենթակայի արտահայտությունը: Ստորոգյալի արտահայտությունը. տեսակները: **Թեմա 5.** Գոյականական անդամի լրացումներ: **Թեմա 6.** Բայական անդամի լրացումներ: Բազմակի անդամներ: Դերբայական դարձված: **Թեմա 7.** Պարզ նախադասության անդամների և հարակից միավորների շարադասությունը:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:

Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:

2-րդ ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /շարահյուսություն/, Եր., 1987:
2. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Եր. 1965:
3. Ա. Պապոյան, Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2002:
4. Գ. Գաբեգիճյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1991:
5. Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի շարադասությունը և նրա ուսուցումը, /պարզ և բարդ նախադասություններ/, Եր., 1982:
6. Ս. Աբրահամյան, Ն. Պառնասյան, Հ. Օհանյան, Խ. Բաղիկյան, Ժա-

մանակակից հայոց լեզու, հ. 3, Շարահյուսություն, Եր., 1976:
7. Ս. Գյուլբուդադյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, /շարահյուսություն/, Եր., 1988:
8. Գ. Սևակ, Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Եր., 2009:

0302/Բ08.	Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն - 2	5 կրեդիտ
4 ժամ	30/30/0	
6-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի շարահյուսական համակարգը, ուսուցանել բարդ նախադասության բաղադրիչների կապակցման միջոցներն ու եղանակները, բազմաբարդ նախադասությունն իր տեսակներով, բարդ նախադասության փոխակերպումները, ուղղակի և անուղղակի խոսքերը և նրանց կետադրությունն ու փոխակերպումները, հայերենի կետադրությունը:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • Ժամանակակից հայերենի շարահյուսական համակարգի հատկանիշների մասին. • Բարդ նախադասության կառուցվածքային տեսակների որոշման սկզբունքների, բաղադրիչ նախադասությունների շարահյուսական գործառույթների վերաբերյալ. <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • կատարելու շարահյուսական վերլուծություններ. ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • որոշելու ստորադաս նախադասությունների շարահյուսական գործառույթները:		
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա1. Բարդ նախադասությունը՝ որպես լեզվական միավոր. նրա հատկանիշները: Համադասություն և ստորադասություն: Բարդ նախադասության բաղադրիչների կապակցման միջոցներն ու եղանակները: Թեմա 2. Բարդ համադասական նախադասությունը՝ որպես լեզվական միավոր. նրա հատկանիշները: Թեմա 3. Բարդ ստորադասական նախադասությունը՝ որպես լեզվական միավոր. նրա հատկա-		

նիշները: **Թեմա 4.** Ենթակա և ստորոգելի ստորադաս նախադասություններ: **Թեմա 5.** Գոյականական անդամի լրացում երկրորդական նախադասություններ: **Թեմա 6.** Բայական անդամի լրացում երկրորդական նախադասություններ: **Թեմա 7.** Բազմաբարդ նախադասություններ: Ուղղակի և անուղղակի խոսք: Փոխակերպում: Կետադրություն:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գնահատվում են յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Տարբերակը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /շարահյուսություն/, Եր., 1987:
2. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Եր. 1965:
3. Ա. Պապոյան, Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2002:
4. Գ. Գաբեգինյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1991:
5. Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսությունը և նրա ուսուցումը, /պարզ և բարդ նախադասություններ/, Եր., 1982:
6. Ս. Աբրահամյան, Ն. Պառնասյան, Հ. Օհանյան, Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հ. 3, Շարահյուսություն, Եր., 1976:
7. Ս. Գյուլբուրդյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, /շարահյուսություն/, Եր., 1988:
8. Գ. Սևակ, Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Եր., 2009:

0302/Բ16.	Արևմտահայերեն	4 կրեդիտ
4 ժամ	30/30/0	
6-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել արևմտահայերենի հնչյունական, բառապաշարային, ձևաբանական և շարահյուսական առանձնահատկությունները, արևելահայերենի և արևմտա-		

հայերենի միջև եղած տարբերությունները և նմանությունները: <i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • արևմտահայերենի ձևավորման, հնչյունական, բառային և քերականական հատկանիշների վերաբերյալ. • արևմտահայերենի ու արևելահայերենի միջև եղած տարբերությունների ու նմանությունների մասին. <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • հասկանալու և վերլուծելու արևմտահայերեն տեքստեր, հաղորդակցվելու արևմտահայերենով: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • կատարելու լեզվական վերլուծություններ.
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Հայերենի զարգացման փուլերը. Աշխարհաբարի կազմավորումը, գրապայքար. արևմտահայերենի ձևավորումը: Թեմա 2. Արևմտահայերենի հնչյունական համակարգը. ուղղագրություն. բաղաձայնական համակարգի արտասանական առանձնահատկությունները. հնչյունափոխություն: Թեմա 3. Արևմտահայերենի և արևելահայերենի բառապաշարային ընդհանրություններն ու տարբերությունները: Դարձվածային միավորներ: Թեմա 4. Արևմտահայերենի և արևելահայերենի ձևաբանական համակարգերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները: Թեմա 5. Արևմտահայերենի և արևելահայերենի շարահյուսական համակարգերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: Ստուգման ձևերն են. <i>1-ին ստուգում.</i> Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5: <i>2-րդ ստուգում.</i> Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Աճառյան Հ., Հայոց լեզվի պատմություն, II մաս, Երևան, 1951: 2. Այտընյան Ա., Քննական քերականություն աշխարհաբար կամ արդի հայերեն լեզվի, Երևան, 1987: 3. Ավետիսյան Յու., Արևելահայերենի և արևմտահայերենի զուգադրական քերականություն, Երևան, 2007:

4. Սաքապետոյան Ռ., Արևելահայերենի և արևմտահայերենի բառաշարային առանձնահատկությունները, Երևան, 2004:
5. Սաքապետոյան Ռ., Արևմտահայերեն – արևելահայերեն նոր բառարան, Երևան, 2011:
6. Սարգսյան Ա, Արևելահայ և արևմտահայ գրական լեզուներ, Եր., 1985:

0302/Բ09.	Հայոց լեզվի ոճագիտություն	5 կրեդիտ
4 ժամ	22/38/0	
7-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայոց լեզվի ոճաբանական համակարգը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
• հայոց լեզվի ոճական համակարգի առանձնահատկությունների, ոճերի դասակարգման հիմունքների մասին. • հնչյունական, բառային և քերականական իրողությունների ոճական կիրառությունների, առանձնահատկությունների վերաբերյալ.		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
• կատարելու գեղարվեստական երկերի ոճաբանական վերլուծություններ.		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
• Բացահայտելու խոսքի պատկերավորման ու արտահայտչական միջոցների ոճական - կիրառական առանձնահատկությունները:		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1.Ոճագիտությունը որպես գիտաճյուղ. ոճույթի ըմբռնումը:		
Թեմա 2.Ոճերի դասակարգումը:Իրադրական և գործառական ոճեր. նրանց տեսակները: Թեմա 3.Հնչյունաբանական ոճագիտություն:		
Թեմա 4.Բառագիտական ոճագիտություն: Թեմա 5.Ձևաբանական ոճագիտություն: Թեմա 6.Շարահյուսական ոճագիտություն: Թեմա 7.Լեզվի պատկերավորման միջոցները: Լեզվի արտահայտչական միջոցները:		
Գնահատման մեթոդները		
Ընթացիկ քննություններ		

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչ-յուրը՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Քննական տոմսը պարունակում է 5 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Պ.Պողոսյան, Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, 2 հատորով, Երևան, 1990, 1991: 2. Ս.Մելքոնյան, Ակնարկներ հայոց լեզվի ոճաբանության, Երևան, 1987: 3. Լ.Կ. Եզեկյան, Ոճագիտություն, Երևան, 2002: 4. Ա. Մարության, Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2000: 5. Խ. Բաղիկյան, Դարձվածային ոճագիտություն, Եր., 2002:

0302/B1O	Հայոց լեզվի պատմություն-1	4 կրեդիտ
Շաբաթական 4 ժամ	60(60/0/0)	
VI կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայոց լեզվի պատմության, լեզվի ծագման վերաբերյալ եղած տեսությունները, հայերենի հնչյունային, բառային համակարգերի պատմական զարգացումը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • Հայերենի ծագման վերաբերյալ եղած տեսությունների, հնչյունական և բառապաշարային համակարգերի պատմական զարգացման վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • հասկանալու ժամանակակից հայերենի լեզվական տարբեր իրողությունների ծագումը, պատմական զարգացումը, պարզաբանելու լեզվական շատ իրողությունների ծագումնաբանությունը. ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • պատշաճ մակարդակով կատարելու գիտահետազոտական աշխատանք՝ տեսական խնդիրների շուրջ:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1.Հայոց լեզվի պատմությունը որպես գիտաճյուղ. լեզվի ու-		

սումնասիրության աղբյուրները: Թեմա 2. Հայերենի պատմական զարգացման փուլերի ստորաբաժանումը և դրա վերաբերյալ կարծիքները: Թեմա 3. Լեզուների ծագման վերաբերյալ տեսությունները: Հ Թեմա 4. Հայերենի հնչյունական համակարգի պատմական զարգացումը: Թեմա 5. Հայերենի բառապաշարի պատմական զարգացումը:
Գնահատման մեթոդները 2 ընթացիկ ստուգում՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Ստուգման ձևերն են. 1-ին ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5: 2-րդ ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0.5:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Հր. Աճառյան, Հայոց լեզվի պատմություն, մաս 1-ին, Եր., 1940, մաս 2-րդ, 1951: 2. Ս. Ղազարյան, Հայոց լեզվի համառոտ պատմություն, Եր., 1981: 3. Գ. Ջահուկյան, Հայոց լեզվի պատմության նախագրային շրջան, Եր., 1987: 4. Ռ. Ղազարյան, Հ. Ավետիսյան, Հայոց լեզվի պատմության գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, Եր., 1989: 5. Ա. Այտընյան, Քննական քերականություն, Եր., 1987: 6. Ռ. Իշխանյան, Նոր գրական հայերենը 17-18-րդ դդ., Եր., 1979: 7. Գ. Ղափանցյան, Հայոց լեզվի պատմություն, Եր., 1966: 8. Էդ. Աղայան, Գրաբարի քերականություն, Եր., 1964:

0302/B11.	Հայոց լեզվի պատմություն-2	4 կրեդիտ
Շաբաթական 3 ժամ	(45/0/0)	
VII կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայոց լեզվի պատմության, լեզվի ծագման վերաբերյալ եղած տեսությունները, հայերենի ձևաբանական և շարահյուսական համակարգերի պատմական զարգացումը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • հայերենի ծագման մասին եղած տեսությունների, ձևաբանական և շարահյուսական համակարգերի պատմական զարգացման		

վերաբերյալ, • պարզաբանելու ձևաբանական և շարահյուսական շատ իրողությունների ծագումնաբանությունը: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • հասկանալու ժամանակակից հայերենի լեզվական տարբեր իրողությունների ծագումը և պատմական զարգացումը. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • պատշաճ մակարդակով կատարելու գիտական հետազոտություն, գրելու կուրսային աշխատանքներ, պատրաստելու զեկուցումներ:
<i>Համառոտ բովանդակություն</i> Թեմա 1. Հայերենի հնչյունական համակարգի պատմական զարգացումը: Թեմա 2. Հայերենի ձևաբանական համակարգի պատմական զարգացումը: Հոլովման համակարգի պատմական զարգացումը: Թեմա 3. Բայ: Հայերենի դերբայները և նրանց պատմական զարգացումը: Խոնարհման համակարգի պատմական զարգացումը: Թեմա 4. Շարահյուսական համակարգի պատմական զարգացումը: Կապակցման միջոցներ և եղանակներ: Համաձայնություն: Կառավարում /խնդրառություն/: Առդրություն: Շարադասություն: Թեմա 5. Նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամներ. պարզ և բարդ նախադասություններ:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Նախատեսված է 2 ընթացիկ ստուգում, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Տարբերակը պարունակում է 4 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Եզրավակիչ բանավոր քննություն՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով (հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ 4+3+3 միավորով):
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Հր. Աճառյան, Հայոց լեզվի պատմություն, մաս 1-ին, Եր., 1940, մաս 2-րդ 1951: 2. Ս. Ղազարյան, Հայոց լեզվի համառոտ պատմություն, Եր., 1981: 3. Գ. Ջահուկյան, Հայոց լեզվի պատմություն /նախագրային շրջան/, Եր., 1987: 4. Ռ. Ղազարյան, Հ. Ավետիսյան, Հայոց լեզվի պատմության գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, Եր., 1989: 5. Ա. Այոբյան, Քննական քերականություն, Եր., 1987:

6. Ռ. Իշխանյան, Նոր գրական հայերենը 17-18-րդ դդ., Եր., 1979:
7. Գ. Ղափանցյան, Հայոց լեզվի պատմություն, Եր., 1966:
8. Էդ. Աղայան, Գրաբարի քերականություն, Եր., 1964:

0302/Բ55	Բարբառագիտության հիմունքներ	3 կրեդիտ
Շաբաթական 3 ժամ	45(30/15/0)	
IV կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայոց լեզվի բարբառները, դրանց դասակարգման սկզբունքները, բարբառների հնչյունական, բառային, ձևաբանական և շարահյուսական համակարգերի առանձնահատկությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
բարբառների դասակարգման մասին եղած տեսությունների վերաբերյալ, բարբառների ուսումնասիրման մեթոդների վերաբերյալ.		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
հասկանալու հայերենի բարբառների հնչյունական, բառային և քերականական հատկանիշները.		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները, տարբերակելու բարբառը, ենթաբարբառը, խոսվածքը:		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1.Բարբառագիտությունը՝ որպես գիտաճյուղ: Բարբառների դասակարգման վերաբերյալ եղած տեսությունները: Թեմա 2.Բարբառների հնչյունական համակարգերը: Թեմա 3.Բարբառների բառային համակարգերը: Թեմա 4.Բարբառների ձևաբանական համակարգերի տարբերությունները. սահմանական ներկան՝ որպես բարբառների ճյուղերի տարբերակման հիմք: Թեմա 5.ՈՒՄ, ԿԸ, ԵԼ ճյուղերի բարբառներ: Թեմա 6.Տարբեր ճյուղերի բարբառների ձևաբանական և շարահյուսական տարբերությունները:		
Գնահատման մեթոդները		
2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է՝ 10 միա-		

վոր առավելագույն արժեքով: Առաջադրանքն պարունակում է 5, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր:
Եզրափակիչ բանավոր քննություն՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով (հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ 4+3+3 միավորով):

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հր. Աճառյան, Հայ բարբառագիտություն, Մոսկվա – Նոր – Նախիջևան, 1911:
2. Ա. Գրիգորյան, Հայ բարբառագիտության դասընթաց, Եր., 1957:
3. Ա. Ղարիբյան, Հայ բարբառագիտություն, Եր. 1953:
4. Գ. Ջահուկյան, Հայ բարբառագիտության ներածություն Եր. 1973:
5. Մ. Ասատրյան, Հայ բարբառագիտության գործնական աշխատանքների ձեռնարկ, 1985:
6. Ռ. Սադաթեյան, Բարբառային բառաշերտը արդի գրական արևելահայերենում, Եր., 2011:

0302/B09	Լեզվաբանության հիմունքներ	2 կրեդիտ
Շաբաթական 2 ժամ	32 (24/8/0)	
2-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել լեզվաբանական ընդհանուր կարգերը. աշխարհի լեզուների հնչյունական, բառային, ձևաբանական և շարահյուսական համակարգերի ընդհանուր առանձնահատկությունները, աշխարհի լեզուներն ու նրանց բաշխումը լեզվաընտանիքներում:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • լեզվական ընդհանուր կարգերի վերաբերյալ, • լեզուների դասակարգման տարբեր սկզբունքների ու համակարգերի, կարևոր լեզվաընտանիքների ու ճյուղերի, լեզուների ձևաբանական տիպերի, լեզուների պատմահամեմատական և տիպաբանական քննության հիմնական մեթոդների մասին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • տարբերակելու ցեղակից և ոչ ցեղակից լեզուների նմանություններն ու տարբերությունները. • տարբերակելու տարբեր լեզվաընտանիքների պատկանող լե-		

զուները: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները, պատշաճ մակարդակով պատրաստելու կուրսային աշխատանքներ, մասնագիտական գեկուցումներ, հրապարակումներ:
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Լեզվի բնութագիրը. լեզվի բնորոշումը. լեզվի գոյության ձևերը: Թեմա 2. Լեզուների հնչյունական համակարգերի նմանություններն ու տարբերությունները. գրային համակարգեր: Թեմա 3. Լեզուների բառային համակարգերը: Թեմա 4. Լեզուների ձևաբանական համակարգերը: Թեմա 5. Լեզուների շարահյուսական համակարգերը: Լեզվի ծագումը: Թեմա 6. Աշխարհի լեզուների դասակարգումը:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գնահատվում են 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Տարբերակը պարունակում է 5 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Եզրափակիչ բանավոր քննություն անց է կացվում հարցատոմսերով՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով (հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 4+ 3+3 միավորով: Միավորների քայլը 0.5 է):
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Է. Բ. Աղայան, Լեզվաբանության հիմունքներ, Եր., 1987: 2. Լ. Խաչատրյան, Լեզվաբանության ներածություն, Եր., 2008: 3. Հ. Զ. Պետրոսյան, Հայերենագիտական բառարան, Եր., 1990: 4. Кодухов В.И., Введение в языкознание, М. 1973. 5. 4. Маслов Ю.С., Введение в языкознание, М. 1982. 6. Реформатский А.А., Введение в языкознание, М.1976. 7. Истрин И.А., Возникновение и развитие письма, М. 1965. 8. 7. Фолсом Ф., Книга о языке, М. 1974.

0302/B17	Ընդհանուր լեզվաբանություն	4 կրեդիտ
Շաբաթական 4 ժամ	60(45/15/0)	
5-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել լեզվաբանական ուղղությունները, ուսումնասիրման մեթոդները, լեզվահոգեբանական յուրահատկությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		

Գիտելիք և իմացություն

- լեզվաբանության ուսումնասիրման մեթոդների և ուղղությունների վերաբերյալ,
- ուսումնասիրման տարբեր եղանակների դրական և բացասական կողմերի, լեզուների կառուցվածքային առանձնահատկությունների մասին:

Ունակ կլինի

- Տարբերակելու լեզվական կարգերը.
- վերլուծելու լեզվաբանական տարբեր ուսմունքներով կատարված ուսումնասիրությունները.
- ✓ *(ընդհանրական կարողություններ)*
- ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները, պատշաճ մակարդակով պատրաստելու մասնագիտական գեկուցումներ, հրապարակումներ, մագիստրոսական ատենախոսություն:

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Լեզուների ուսումնասիրման մեթոդներն ու ուղղությունները. լեզվաբանության բաժինները. լեզվի ուսումնասիրման հայեցակետերը: **Թեմա 2.** Լեզու և մտածողություն. լեզու և խոսք: **Թեմա 3.** Կառուցվածք. նորմա. կիրարկություն: **Թեմա 4.** Լեզվական մակարդակներ և միավորներ: **Թեմա 5.** Շարակարգային և հարացուցային հարաբերություններ: **Թեմա 6.** Հնչյուն և հնչույթ. ձևույթ. բառ: **Թեմա 7.** Բառակապակցություն. շարույթ. նախադասություն. կապակցման միջոցներ և եղանակներ: Տեքստ:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Քննական տոմսը պարունակում է 5 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր:

Եզրափակիչ բանավոր քննություն անց է կացվում հարցատոմսերով՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով (հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 4+ 3+3 միավորով):

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Աղայան Է. Բ., Լեզվաբանության հիմունքներ, Եր., 1987:
2. Աճառյան Հ., Հայերեն արմատական բառարան, հհ. 1-4, Եր., 1971-1979:

3. Խաչատրյան Լ., Լեզվաբանության ներածություն, Եր., 2008:
4. Հյուբշման Հ., Հայագիտական ուսումնասիրություններ, Եր., 2004:
5. Ջահուկյան Գ. Բ., Հայոց լեզվի պատմություն, նախագրային ժամանակաշրջան, Եր. 1978:
6. Պետրոսյան Հ. Ջ., Հայերենագիտական բառարան, Եր. 1990:
7. Кодухов В.И., Введение в языкознание, М., 1973.
8. Маслов Ю.С., Введение в языкознание, М., 1982.
9. Реформатский А.А., Введение в языкознание, М., 1976.
10. Истрин И.А., Возникновение и развитие письма, М., 1965.

Հայոց լեզու կրթամասի առարկաներից տրվող առաջադրանքներ

ա/ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ (ռեֆերատներ, զեկուցումներ, լեզվաբանական բնույթի ուսումնասիրություններ մասնագիտական առարկաների ծրագրերի շրջանակներում),
 բ/ ուսումնական փաթեթների կազմում (թեմատիկ մշակումներ, գրագրության ձևեր, գրավոր աշխատանքներ՝ թելադրություն, շարադրություն, փոխադրություն, լեզվառճական տարաբնույթ ուսումնասիրությունների հանձնարարականներ),
 գ/ ստեղծագործական բնույթի աշխատանքներ (էսսեներ, ակնարկներ, հոդվածներ),
 դ/բառարանային և բնագրայինառաջադրանքներ,
 ե/ գեղարվեստական երկերի լեզվառճական վերլուծություններ,
 զ/համակարգչային թեմատիկ նյութերի հավաքագրում,
 է/ կուրսային աշխատանքներ,
 ը/ավարտական աշխատանքներ:

0302Բ31.	Հայ ժողովրդի բանահյուսություն	5 կրեդիտ
4 ժամ	64(48/16/0)	
1-ին կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ ժողովրդի բանահյուսությունը, բանահյուսական ստեղծագործությունների ժանրերը, նրանց առանձնահատկությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. Գիտելիք և իմացություն		

- քանահյուսության և գեղարվեստական գրականության ընդհանրությունների ու տարբերությունների մասին.
- քանահյուսական ստեղծագործությունների ժանրային առանձնահատկությունների վերաբերյալ.

Ունակ կլինի

✓ *(բուն մասնագիտական կարողություններ)*

- կատարելու քանահյուսական նյութերի ուսումնասիրություններ

✓ *(ընդհանրական կարողություններ)*

- ձեռք բերած հմտություններով մեկնաբանելու քանահյուսական երկեր:

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Ժողովրդական քանահյուսության առարկան. քանահյուսության տարբերակումը գրավոր գրականությունից: **Թեմա 2.** Հայ ժողովրդի քանահյուսությունը. ընդհանուր ակնարկ: **Թեմա 3.** Հայ հին առասպելները. առասպելի ժանրային առանձնահատկությունները. առասպելների հետագա մշակումները: **Թեմա 4.** Հայ ժողովրդական էպոսը. էպոսի ժանրային առանձնահատկությունները. էպոսի պատումները: **Թեմա 5.** Հայկական ժողովրդական հեքիաթները. հրաշապատում և իրապատում հեքիաթներ. ավանդազրույցներ. դրանց մշակումները: **Թեմա 6.** Առակ. առած. ասացվածք. հանելուկ: **Թեմա 7.** Հայկական ժողովրդական վիպական երգեր. հայ ժողովրդական քնարերգություն. հայ գուսանական երգեր:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները թեստային են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 4 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մ. Աբեղյան, Երկեր, հ. Ա, Եր., 1966:
2. Ա. Եղիազարյան, «Մասնա ծոերիե պոետիկան, Եր., 1999թ.:
3. «Մասնա ծոերե էպոսը և համաշխարհային էպիկական ժառանգությունները»

0302Բ03.	Հայ հին և միջնադարյան գրականության պատմություն	6 կրեդիտ
6 ժամ	64/32/0	
2-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ հին և միջնադարյան գրավոր գրականությունն իր ծագման և զարգացման սկզբնական դարերում (5–9–րդ դդ.), հայ գրականության պատմության մեջ առանձնացվող վերածննդի և ուշ միջնադարյան շրջանների (10–18–րդ դդ.) գրականությունների առանձնահատկությունները, նրանց գաղափարական տարբերությունները, այդ շրջանների հայտնի ստեղծագործողների կյանքը, ժամանակը, նրանց ստեղծագործությունները և բացահայտել դրանց առանձնահատկությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • հայ հին և միջնադարյան գրականության ծագման և զարգացման պատմության /5-9-րդ դդ./, հայ միջնադարյան գրականության պատմության մեջ առանձնացվող վերածննդի և ուշ միջնադարյան շրջանների (10-18-րդ դդ.) գրականությունների առանձնահատկությունների մասին. • հայ հին և միջնադարյան գրավոր գրականության (5-9-րդ դդ.) ազգային-պատմական, գրական-հասարակական դերի ու նշանակության, վերածննդի հայ գրականության և ուշ միջնադարյան շրջանի գրողների ստեղծագործությունների բովանդակության էության և պատմական ժամանակաշրջանի աշխարհայեցողության հետ վերջինիս կապի վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ. • գնահատելու հայ հին և միջնադարյան գրականության՝ 5-ից 9-րդ դարերի շրջանը ապահովող ազգային-քաղաքական, կրոնական-մշակութային խնդիրները, վերածննդի և ուշ միջնադարյան շրջանի հեղինակների գործերը, պայմանավորելու յուրաքանչյուրի ստեղծագործության գաղափարական առնչությունը ժամանակաշրջանի ազգային-հասարակական տրամադրություն-		

ներով. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • ձեռք բերած հմտություններով մեկնաբանելու գրական երկեր:
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Հայ մշակույթը մինչև 5-րդ դարը. Մեսրոպ Մաշտոցը և գրերի ստեղծումը. գրականության զարգացման հիմնական ուղղությունները: Թեմա 2. Ագաթանգեղոս, Փ. Բուզանդ, Մ. Խորենացի, Եղիշե, Ղ. Փարպեցի: Թեմա 3. Հայ գրականությունը 6-9-րդ դդ. Սեբեոս, Հ. Մամիկոնյան, Ղևոնդ Երեց, Դ. Քերթոզ, եկեղեցական բանաստեղծություն: Թեմա 4. Հայ գրականությունը 10-12-րդ դդ. Հ. Դրասխանակերտցի, Թ. Արծրունի, Մ. Կաղանկատվացի, Գ. Նարեկացի, Գ. Մագիստրոս, Հ. Իմաստասեր, Ն. Շնորհալի, Մ. Գոշ: Թեմա 5. Հայ գրականությունը 13-16-րդ դդ. Վ. Այգեկցի, Ֆրիկ, Կ. Երզնկացի, Հ. Թլկուրանցի, Մ. Նաղաշ, Գ. Աղթամարցի, Ն. Քուչակ: Թեմա 6. Հայ գրականությունը 17-18-րդ դդ. Ն. Հովնաթան, Սայաթ-Նովա:
Գնահատման մեթոդները Ընթացիկ քննություններ Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները թեստային են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 4 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Եզրափակիչ քննություն Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Աբեղյան Մ., Երկեր, հ. Ա, Եր., 1966: 2. Աբեղյան Մ., Հայոց հին գրականության պատմություն, Գիրք Ա, Եր., 1944 թ., Գիրք Բ, Եր., 1946 թ.: 3. Աղայան Էդ., Նախամաշտոցյան հայ գրի ու գրականության, մեսրոպյան այբուբենի և հարակից հարցերի մասին, Եր., 1992 թ.: 4. Թամրազյան Հր., Հայ քննադատություն, Գիրք Ա, Եր., 1983: 5. Թամրազյան Հր., Երկեր, հ. 1, Եր., 2004: 6. Թամրազյան Հ., Ն. Քուչակի բանաստեղծական աշխարհը, Եր., 2001 թ.: 7. Խաչատրյան Պ., Նարեկը միջնադարյան մեկնություններում, Եր., 1969:

8. Մկրյան Մ., Հայ հին գրականության պատմություն, Եր., 1976:
9. Չալոյան Վ., Հայկական ռենեսանս, Եր., 1964 թ.:

0302 /B20.	19-րդ դարի հայ գրականության պատմություն - 1	6 կրեդիտ
6 ժամ	60/30/0	
3-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարի հայ գրականությունը, գրական ուղղությունները, հայ նոր գրականության ձևավորումը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
• 19-րդ դարի հայ գրականության ժանրերի, զարգացման հիմնական ուղղությունների վերաբերյալ. • գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունների, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերի մասին:		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
• կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ.		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
• ձեռք բերած հմտություններով մեկնաբանելու գրական երկեր:		
Համառոտ բովանդակություն		
Թեմա 1. Հայ ժողովրդի քաղաքական կացությունը 19-րդ դարի սկզբին. հայ լուսավորական շարժումը: Թեմա 2. Մխիթարյաններ. կլասիցիզմը հայ գրականության մեջ: Թեմա 3. Հայ գրականության նոր շրջանի սկզբնավորումը: Հ. Ալամդարյան, Մ. Թադիադյան: Թեմա 4. Խ. Աբովյան, Ղ. Ալիշան: Թեմա 5. Հայ գրականությունը 1850-60-ական թթ.. Մ. Նալբանդյան: Թեմա 6. Ռ. Պատկանյան, Ս. Շահազիզ: Թեմա 7. Մ. Պեշիկթաշլյան, Պ. Դուրյան:		
Գնահատման մեթոդները		
Ընթացիկ քննություններ		
Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները թեստային են՝ յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր:		
Եզրափակիչ քննություն		

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Աբեղյան Մ., Երկեր, հ. Ա, Բ, Եր., 1966, 68: 2. Թամրազյան Հր., Երկեր, հ. 1, 2, Եր., 2004, 05: 3. Հայ նոր գրականության պատմություն, հատոր 1, Եր., 1962 թ., հատոր 2-րդ, Եր., 1962 թ.: 4. Հովհաննիսյան Ա., Նալբանդյանը և նրա ժամանակը, Եր. 1956 թ.: 5. Զրբաշյան Է., Մ. Նալբանդյանը և արդիականությունը, Եր., 1984 թ.:

0302Բ21.	19-րդ դարի հայ գրականության պատմություն - 2	7 կրեդիտ
7 ժամ	75/30/0	
4-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարի հայ գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
• 19-րդ դարի հայ գրականության ժանրերի, զարգացման հիմնական ուղղությունների վերաբերյալ. • գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունների, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերի մասին:		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
• կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ.		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
• ձեռք բերած հմտություններով մեկնաբանելու գրական երկեր:		
Համառոտ բովանդակություն		
Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 19-րդ դարի 70-80-ական թթ.: Թեմա 2. Գրական հոսանքներ: Թեմա 3. Ռոմանտիզմը և ռեալիզմը հայ իրականության մեջ: Թեմա 4. Պ. Պոռշյան, Ղ. Աղա-		

յան: **Թեմա 5.** Գ. Սունդուկյան, Բաֆֆի: **Թեմա 6.** Հ. Պարոնյան, Ծե-
րենց, Ս. Տյուսաբ:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ 2 քննություն՝ բանավոր տարբերակով, յուրաքանչյուրը՝ առավելագույնը 5 միավոր, եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 10 միավոր:

Ընթացիկ քննությունների 5 միավորը տրոհվում է 4+1 սկզբունքով, որտեղ առավելագույն 4 միավորը ուսանողը վաստակում է ընթացիկ քննությունից (բանավոր տարբերակ) և առավելագույն 1 միավորը՝ սեմինար դասընթացներից՝ ըստ ընթացիկ քննաշրջանում ուսանողի վաստակած միջին գնահատականի (5-ի դեպքում 1, 4-ի դեպքում 0,75, 3-ի դեպքում՝ 0,5, 2-ի դեպքում՝ 0):

Եզրափակիչ գնահատման 10 միավորը տրոհվում է 7+2+1 սկզբունքով, որտեղ առավելագույն 7 միավորը ուսանողը վաստակում է բանավոր անցկացվող քննությունից, առավելագույն 2 միավորը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի կատարած ինքնուրույն աշխատանքի իրականացման մակարդակին համապատասխան (օրինակ՝ 2 միավորը կարող է ձևավորվել հետևյալ բաղադրիչներով.

- անհատական թեմատիկ առաջադրանք,
- տարբեր աղբյուրներից թեմայի շրջանակներում տեղեկատվության հայթայթում և համակարգում,
- տրված առաջադրանքի սահմաններում թեմատիկ վերլուծություն):

Առավելագույն 1 միավորը՝ ռեֆերատին:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Աբեղյան Մ., Երկեր, հ. Ա, Բ, Եր., 1966, 68:
2. Ասատրյան Ա., Ղ. Աղայանի գեղարվեստական արձակը, Եր., 1961 թ.:
3. Ասմարյան Լ., Գ. Սունդուկյան. կյանքը և ստեղծագործությունը, Եր., 1980 թ.:
4. Թամրազյան Հր., Հայ քնարերգուներ, Եր., 1996 թ.:
5. Թամրազյան Հր., Երկեր, հ. 1, 2, Եր., 2004, 05:
6. Հայ նոր գրականության պատմություն, հատ. 2, Եր., 1962 թ., հատ. 3, Եր., 1964 թ., հատ. 4, Եր., 1972 թ., հատ. 5, Եր., 1979 թ.:
7. Մաղոյան Գ., Հ. Պարոնյան, Եր., 1960 թ.:

8. Մանուկյան Ս., Պ. Պոռշյան, Եր., 1987 թ.:
9. Չոպանյան Ա., Պ. Դուրյանի կյանքն ու գործը, Ե., 1967 թ.:
10. Պետրոսյան Ե., Բաֆֆի, Եր., 1959 թ.:
11. Սարինյան Ս., Բաֆֆի, Եր., 1957 թ.:

0302Բ22.	19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականության պատմություն - 1	6 կրեդիտ
6 ժամ	70/20/0	
5-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականությունը, նրա գաղափարական և գեղագիտական տարողությունը, գրական վարպետության բարձր մակարդակը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականության ժանրերի, զարգացման հիմնական միտումների և ուղղությունների մասին. • գրական ստեղծագործությունների գաղափարական և գեղագիտական առանձնահատկությունների, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերի վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • ձեռք բերած հմտություններով մեկնաբանելու գրական երկեր:		
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 19-րդ դարի 90-ական թթ., քննադատական ռեալիզմի զարգացումը: Թեմա 2. Շիրվանզադե, Մուրացան: Թեմա 3. Նար-Դոս, Հ. Հովհաննիսյան, Ալ. Ծատուրյան. Թեմա 4. 1890-ական թթ. գյուղագրությունը: Վրթ. Փափագյան: Թեմա 5. Ա. Արփիարյան, Տ. Կամսարական: Թեմա 6. Գ. Զոհրապ:		

Գնահատման մեթոդները***Ընթացիկ քննություններ***

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունների 5 առաջադրանքներից յուրաքանչյուրն ունի 1 միավոր առավելագույն արժեք:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մանուկ Աբեղյան, Երկեր, հ. Ա, Բ, Եր., 1966, 68:
2. Հր. Թամրազյան, Երկեր, հ. 1, 2, Եր., 2004, 05:
3. Հայ նոր գրականության պատմություն, հ. 1-5, 1960, 1962, 1964, 1972, 1979:
4. Հայ նոր գրականության պատմություն, հատոր 4, Եր., 1972, հատոր 5, Եր., 1979:
5. Հր. Թամրազյան, Շիրվանգադե, Եր., 1978:
6. Ս. Ն. Սարիկյան, Մուրացյան, Եր., 1976:
7. Գ. Հովսեփյան, Նար-Ռոս, Եր., 1961:
8. Գ. Հովսեփյան, Հովհաննես Հովհաննիսյան, Եր., 1957:
9. Հարություն Ֆելիքյան, Ալեքսանդր Ծատուրյան, Եր., 1967:
10. Ա. Կ. Օհանյան, Վրթանես Փափազյան, Եր., 1976:
11. Սիմեոն Հակոբյան, Արփիար Արփիարյան, Վիեննա, 1922:
12. Հակոբ Մարգարյան, Տիգրան Կամսարական, Եր., 1962:
13. Արսեն Տերտեղյան, Գրիգոր Զոհրապի արվեստը /Երկեր, Եր., 1971/:
14. Մկրտիչ Մկրյան, Հովհ. Թումանյանի ստեղծագործությունը, Եր., 1981:

0302Բ23.	19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականության պատմություն - 2	6 կրեդիտ
6 ժամ	60/30/0	
6-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականությունը, զարգացման միտումներն ու ուղղությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		

Գիտելիք և իմացություն

- 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականության ժանրերի, զարգացման հիմնական ուղղությունների մասին.
- գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունների, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերի վերաբերյալ:

Ունակ կլինի

✓ *(բուն մասնագիտական կարողություններ)*

- կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

✓ *(ընդհանրական կարողություններ)*

- ձեռք բերած հմտություններով մեկնաբանելու գրական երկեր:

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 20-րդ դարի սկզբին. հայ պարբերական մամուլը: **Թեմա 2.** Հ. Թումանյան, Ավ. Իսահակյան: **Թեմա 3.** Ե. Օտյան, Մ. Մեծաբենց: **Թեմա 4.** Միամանթո, Դ. Վարուժան: **Թեմա 5.** Լ. Շանթ: **Թեմա 6.** Շ. Կուրդինյան, Վ. Տերյան:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունների 5 առաջադրանքներից յուրաքանչյուրն ունի 1 միավոր առավելագույն արժեք:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մ. Մուրադյան, Երվանդ Օտյան, Եր., 1996:
2. Գ. Հովհաննիսյան, Ավետիք Իսահակյանի ստեղծագործական աշխարհը, Եր., 1969:
3. Գ. Շահինյան, Ձյուններն ի վեր /մենագրություն Լևոն Շանթի մասին/, Բեյրութ, 1967:
4. Մ. Փանոսյան, Լևոն Շանթ, Եր., 2002:
5. Հր. Թամրազյան, Միամանթո, Եր., 2003:
6. Վ. Գաբրիելյան, Դանիել Վարուժան, Եր., 2009:
7. Խ. Վարդանյան, Դանիել Վարուժանը և <<գրական հեթանոսությունը>>, Եր., 2006:

8. Վ. Լ. Կիրակոսյան, Ռուբեն Սևակ, Եր., 1979:
9. Կ. Գրիգորյան, Վահան Տերյան, Եր., 1983:
10. Հր. Թամրազյան, Վահան Տերյան, Եր., 1985:

0302/Բ24.	Նորագույն շրջանի հայ գրականության պատմություն	10 կրեդիտ
8 ժամ	40/20/0	
7-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել նորագույն շրջանի հայ գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • նորագույն շրջանի հայ գրականության կարևոր երկերի, դրանց մեջ պատմական դեպքերի արտացոլման մասին. • գրական ստեղծագործությունների գաղափարական-գեղարվեստական առանձնահատկությունների մասին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ: ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • ձեռք բերած հմտություններով մեկնաբանելու գրական նոր երկր:		
<i>Համառոտ բովանդակություն</i> Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 20-րդ դարի սկզբին. պատմական իրադարձությունները, գրական-գեղարվեստական ուղղությունները, հոսանքները: Թեմա 2. Նորագույն գրականության սկզբնավորումն ու առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Ե. Չարենց: Թեմա 4. Ակսել Բակունց: Թեմա 5. Դ. Դեմիրճյան: Թեմա 6. Ս. Զորյան:		
<i>Գնահատման մեթոդները</i> <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունների 5 առաջադրանքներից յուրաքանչյուրն ունի 1 միավոր առավելագույն արժեք:		

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Աղաբաբյան Ս., Սովետահայ գրականության պատմություն, հ. 1, Եր., 1961:
2. Աղաբաբյան Ս., 20-րդ դարի հայ գրականության զուգահեռականներում, գիրք 1, Եր., 1983:
3. Գաբրիելյան Վ., Սփյուռքահայ գրականություն, Եր., 2008:
4. Թամրազյան Հր., Սովետահայ գրականության պատմություն, Եր., 1980:
5. Գ. Սևան, Ուրվագծեր սփյուռքահայ գրականության պատմության (1920-1945), Եր., 1980:
6. Գ. Սևան, Ուրվագծեր սփյուռքահայ գրականության պատմության (1946-1985), Եր., 1997:
7. Սուրխաթյան Հ., Հետիոկտեմբերյան հայ գրականություն, Եր., 1929:

0302/F26.	Արդի հայ գրականության պատմություն	5կրեդիտ
6 ժամ	40/8/0	
7-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել արդի հայ գրականությունը (1960-2000թթ.), գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i>		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
• արդի հայ գրականության ժանրերի, զարգացման հիմնական ուղղությունների, պատմական դեպքերի գրականության մեջ եղած արտացոլումների մասին. • գրական ստեղծագործությունների գաղափարական-գեղարվեստական առանձնահատկությունների մասին:		
<i>Ունակ կլինի</i>		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		

- կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - ըմբռնելու կյանքի և գրականության կապը, կոահելու գրականության զարգացման հեռանկարները:
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Հետպատերազմյան շրջանի առաջին տասնամյակի հայ գրականությունը: Անհատի պաշտամունքի քննադատությունից հետո գրական նոր շարժումը: Թեմա 2. Հ. Քոչար, Ս. Խանգադյան: Թեմա 3. Բանաստեղծությունը. Հ. Սահյան և Վ. Դավթյան: Թեմա 4. Պ. Սևակ, Ս. Կապուտիկյան: Թեմա 5. Պատերազմի թեման արձակում. Բ. Հովսեփյան, Մ. Սարգսյան, Ս. Խանգադյան: Թեմա 6. Արձակը. Հ. Մաթևոսյան, Զ. Խալափյան, Վ. Պետրոսյան: Թեմա 7. Խ. Դաշտենց, Մ. Գալշոյան: Թեմա 8. Գրականությունը անկախության շրջանում:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը - Աղաբաբյան Ս., Սովետահայ գրականության պատմություն, հ. 2, Եր., 1975: - Գասպարյան Դ., Հայ սովետական գրականության պատմություն, Եր., 1987: - Արզումանյան Ս., Սովետահայ վեպը, Եր., 1986: - Սովետահայ գրականության պատմություն, հ. 2, Եր., 1965: - Գասպարյան Դ., Բողոսյան Ս., Սաֆարյան Վ., Հայ սովետական պոեզիայի պատմություն, Եր., 1987:

0302/Բ32.	Գրականության տեսություն	5 կրեդիտ
4 ժամ	45 /15/0	
6 կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գրականագիտության և գեղագիտության հիմնական խնդիրները, գրական ժանրերը, տաղաչափության հիմունքները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		

Գիտելիք և իմացություն

- գրականագիտության և գեղագիտության փոխադարձ առնչությունների մասին,
- գեղագիտական կատեգորիաների, գրական ուղղությունների մասին:

Ունակ կլինի

✓ ***(բուն մասնագիտական կարողություններ)***

- կատարելու գրականագիտական ուսումնասիրություններ, գանազանելու գրական-գեղարվեստական ուղղությունները.

✓ ***(ընդհանրական կարողություններ)***

- պատշաճ մակարդակով մասնագիտական զեկուցում պատրաստելու և մասնակցելու ուսանողական գիտաժողովներին.
- որոշակի պատկերացում ունենալու գեղագիտական հիմնական ուսմունքների, տեսությունների մասին:

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Գրականագիտություն և գեղագիտություն: **Թեմա 2.** Գեղագիտական միտքը անտիկ շրջանում, միջնադարում, Վերածննդի շրջանում: **Թեմա 3.** Գեղագիտական կատեգորիաներ: **Թեմա 4.** Գրականությունը՝ որպես արվեստի տեսակ. սեռեր և ժանրեր: **Թեմա 5.** Գրական-գեղարվեստական ուղղություններ:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունների 5 առաջադրանքներից յուրաքանչյուրն ունի 1 միավոր առավելագույն արժեք:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Զրբաշյան Էդ., Գրականագիտության ներածություն. Եր., 2011:
2. Զրբաշյան Էդ., Գրականության տեսություն. Եր., 1980:
3. Զրբաշյան Էդ., Գրականագիտության ներածություն. Եր., 1996:
4. Զրբաշյան Էդ., Գրականագիտություն, Եր., 1993:
5. Զրբաշյան Էդ., Մախչանյան Հ., Գրականագիտական բառարան, Եր., 1972:
6. Դյուլիսանյան Ա., Գրականության տեսություն, Եր., 2005:

7. Ավետիսյան Զ., Գրականության տեսություն, Եր., 1998:

0304/Բ81.	Ռուս գրականության պատմություն	4 կրեդիտ
4 ժամ	45 /15/ 0	
7-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ռուս գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • ռուս գրականության ժանրերի, զարգացման հիմնական ուղղությունների գրականության մեջ պատմական դեպքերի արտացոլման մասին. • գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունների, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերի վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • ձեռք բերած հմտություններով մեկնաբանելու գրական երկեր:		
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Ռուս գրականության զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա 2. Ռուսական ժողովրդական բանավոր ստեղծագործությունը. բիլինաներ: Թեմա 3. Պատմական էպիկական երգեր: Թեմա 4. Ռուս հին գրականություն. «Ասք Իգորի ճակատամարտի մասին»: Թեմա 5. 18-րդ դարի ռուսական պոեզիան և արձակը: Թեմա 6. 19-րդ դարի ռուսական պոեզիան և արձակը: Թեմա 7. 20-րդ դարի ռուսական պոեզիան և արձակը:		
Գնահատման մեթոդները <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունների 5 առաջադրանքներից յուրաքանչյուրն ունի 1 միավոր առավելագույն արժեք: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն		

արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Аникин В.П., Русское устное народное творчество, М., 2001.
2. Лихачев Д.С., Исследования по древнерусской литературе, Л., 1986.
3. Благой Д.Д., История русской литературы XVIII в., М., 1960.
4. Пospelов Г.Н., История русской литературы XIX века (1840-1860), М., 1981.
5. Гаспаров М.Л., Русская поэзия серебряного века, 1890-1917 гг., М., 1993.
6. Крук И.Т., Русская литература XX века. Дооктябрьский период, Л., 1991.
7. Соколов А.Г., История русской литературы конца XIX – начала XX века, М., 1988.

0302/F29.	Հայ գրաքննադատության պատմություն	5 կրեդիտ
5 ժամ	55 /20/0	
7 կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ գրաքննադատական մտքի պատմությունը:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • հայ գրաքննադատության պատմության, զարգացման հիմնական ուղղությունների վերաբերյալ. • գրաքննադատության առանձնահատկությունների, դերի և նպատակի տարբերակման համար: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • կատարելու գրաքննադատական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ. ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • հարստացնելու տեսական գիտելիքների գործնական կիրառության իմացությունը. • կատարելու պատշաճ մակարդակի եզրահանգումներ և՛ գրականության, և՛ քննադատության զարգացման վերաբերյալ:		

Համառոտ բովանդակություն

Թեմա 1. Քննադատության առաջացումը հնագույն ժամանակներում. անջատումը գրականությունից, փիլիսոփայությունից և մյուս գիտություններից: **Թեմա 2.** Հայ գրաքննադատության ձևավորումը, նախնական միաձուլվածությունը պատմագրությանը: **Թեմա 3.** Մ. Խորենացի, Հ. Մանդակունի, Գ. Նարեկացի, Հովհ. Սարկավազ Իմաստասեր: **Թեմա 4.** Լուսավորական քննադատություն. Մ. Թաղիադյան, Խ. Աբովյան, Գ. Ախվերդյան, Ս. Նազարյան, Մ. Նալբանդյան: **Թեմա 5.** Գրաքննադատությունը 1870-80-ական թթ.: Բաֆֆի, Հ. Պարոնյան, Գր. Արծրունի: **Թեմա 6.** Ստ. Պալասանյան, Ղ. Աղայան, Ա. Արփիարյան, Գ. Զոհրապ: **Թեմա 7.** Գրաքննադատությունը 19-րդ դարավերջին և 20-րդ դարասկզբին. Ալ. Շիրվանզադե, Լ. Մանվելյան, Վրթ. Փափագյան, Մ. Մեծարենց, Ա. Հարությունյան, Ա. Չոպանյան: **Թեմա 8.** Լեո, Հ. Թումանյան, Ա. Տերտերյան, Դ. Վարուժան, Վ. Տերյան, Ստ. Շահումյան: **Թեմա 8.** Արդի հայ գրաքննադատությունը:

Գնահատման մեթոդները

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունների 5 առաջադրանքներից յուրաքանչյուրն ունի 1 միավոր առավելագույն արժեք:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Թամրազյան Հր., Հայ քննադատություն, Գիրք Ա, 1981, Գիրք Բ, 1985, Գիրք Գ, Եր., 1989:
2. Մնացականյան Լ., 20-րդ դարասկզբի արևմտահայ գրական քննադատությունը, Եր., 1991:
3. Քալանթարյան Ժ., Հայ գրականագիտության պատմություն, Եր., 1986:

0302/B57.	Գրականագիտության ներածություն	2 կրեդիտ
2 ժամ	24 /8/0	
2-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել գրականագի-		

տական հիմնական հարցերին, խնդիրներին, գրականության զարգացման օրինաչափություններին:
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • գրականագիտության բաժինների փոխադարձ առնչություններին, գրականագիտական մտքի պատմական զարգացման օրինաչափությունների մասին, • գրական ժանրերի, տաղաչափական համակարգերի առանձնահատկությունների, գրականության լեզվաարտահայտչական միջոցների տարբերակման վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու գրականագիտական ուսումնասիրություններ, կողմնորոշվելու գրականագիտական հարցերում, կատարելու գրական տեքստերի վերլուծություններ. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • հարստացնելու տեսական գիտելիքների գործնական կիրառության իմացությունը. • գրական-տեսական նյութի ընձեռած գիտելիքների կիրառմամբ կատարելու պատշաճ մակարդակի ուսումնասիրություններ և մասնակցելու ուսանողական գիտաժողովների:
<i>Համառոտ բովանդակություն</i> Թեմա 1. Գրականագիտությունը և նրա բաժինները: Գրականությունն արվեստների համակարգում: Թեմա 2. Գեղարվեստական պատկեր: Թեմա 3. Գրական երկի բովանդակության և ձևի միասնությունը: Թեմա 4. Թեմա, թեմատիկա, կառուցվածք, սյուժե, ֆաբուլա: Թեմա 5. Գեղարվեստական լեզվի առանձնահատկությունները: Թեմա 6. Չափածո երկի կառուցվածքը. տաղաչափական համակարգեր: Թեմա 7. Գրական սեռեր և ժանրեր:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> <i>Ընթացիկ քննություններ</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունների 5 առաջադրանքներից յուրաքանչյուրն ունի 1 միավոր առավելագույն արժեք: <i>Եզրափակիչ քննություն</i> Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխան-

նաբար 4, 3, 3 միավոր արժեքով:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Ջրբաշյան Էդ., Գրականագիտության ներածություն. Եր., 2011: 2. Ջրբաշյան Էդ., Գրականության տեսություն. Եր., 1980: 3. Ջրբաշյան Էդ., Գրականագիտության ներածություն. Եր., 1996: 4. Ջրբաշյան Էդ., Գրականագիտություն, Եր., 1993: 5. Ջրբաշյան Էդ., Մախչանյան Հ., Գրականագիտական բառարան, Եր., 1972: 6. Դոլուխանյան Ա., Գրականության տեսություն, Եր., 2005:

0305/B 91	Անտիկ և վերածննդի շրջանի արտասահմանյան գրականության պատմություն	5 կրեդիտ
4 ժամ	45/15/0	
3-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել անտիկ և Վերածննդի շրջանի արտասահմանյան գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
- անտիկ և Վերածննդի շրջանի գրականության ժանրերի, զարգացման հիմնական ուղղությունների, գրականության մեջ պատմական դեպքերի արտացոլման վերաբերյալ. - գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունների, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերի մասին.		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ.		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
գործնականում կիրառելու տվյալ դարաշրջանների գրականության մասին տեսական գիտելիքները:		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Անտիկ գրականության առարկան, համառոտ պատմական		

ակնարկ. նախահոմերոսյան Հունաստանը: Հոմերոսյան հարցի պատմությունը. Հոմերոսի ստեղծագործությունը: **Թեմա 2.** Անտիկ շրջանի պոեմները. բանաստեղծությունը. քնարերգության առաջացումը. հուսիսը և երգիծանք: **Թեմա 3.** Թատրոնը և դրամայի ծագումը. ողբերգություններ և կատակերգություններ: **Թեմա 4.** Անտիկ աշխարհի կործանումը. քրիստոնեական գրականության սկզբնավորումը: **Թեմա 5.** Միջնադարյան մշակույթի առանձնահատկությունները. աստվածաբանական-փիլիսոփայական երկեր: **Թեմա 6.** Լեզենդներ և վարքագրություններ. հոգևոր դրամա. էպիկական պոեմներ. ասպետական վեպ: **Թեմա 7.** Դանթե. Պետրարկա. Բոկաչիո. Է. Ռոտերդամցի. Ֆ. Վլյոն. Ֆ. Ռաբլե: **Թեմա 8.** Պիկարոյական վեպը. հովվերգական վեպ. պատմական ողբերգություններ. փիլիսոփայական պիեսներ. քնարերգություն:

Գնահատման մեթոդները

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր:

Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Բանավոր հարցում: Միավորների քայլը 0,5 է:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ի. Մ. Տրոնսկի, Մաս առաջին, Հունական գրականության պատմություն,
2. Ի. Տրոնսկի, Մաս երկրորդ, Հռոմեական գրականության պատմություն,
3. Лосев А.Ф., Античная лит-ра,
4. Гаспаров М., Занимательная Греция,
5. М.П.Алексеев, В.М.Жирмунский и др., История зарубежной литературы Средних веков и Возрождения. Любое издание,
6. Մամիկոնյան Հ., Արտասահմանյան գրականության պատմություն:

0305/Բ92.	17-19-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության պատմություն	6 կրեդիտ
4 ժամ	45/15/0	

4-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ուսանողներին նշված շրջանների արտասահմանյան գրականության ընդհանուր պատկերը, զարգացման ընթացքը, հիմնական ուղղությունները:	
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> 17-19-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության ուղղությունների, ժանրերի, զարգացման օրինաչափությունների, գաղափարական և գեղագիտական հիմքերի ու նվաճումների մասին. - գրական երկերի գաղափարական առանձնահատկությունների, դրանց պատմական-հասարակական դերի մասին. <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - տալու նշված ժամանակաշրջանի հիմնական հեղինակների և նրանց ստեղծագործության նկարագիրը. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - գործնականում կիրառելու տվյալ դարաշրջանների գրականության մասին տեսական գիտելիքները:	
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Կլասիցիզմի առաջացումը. կլասիցիզմի տեսությունը: Թեմա 2. Անգլիական վեպի ձևավորումը և զարգացումը 18-րդ դարում: Թեմա 3. Ֆրանսիական լուսավորչական գրականություն. պայքար կլասիցիզմի դեմ: Թեմա 4. Ռոմանտիզմի պատմական նախադրյալները. ռոմանտիզմի փիլիսոփայական ակունքները: Թեմա 5. Անհատի նշանակության բարձրացումը Գյոթեի փիլիսոփայության մեջ: Թեմա 6. Գրականության պատմականության տեսակետը: Թեմա 7. Քաղաքական երգիծանքը գրականության մեջ: Թեմա 8. Ռոմանտիկական քնարերգություն:	
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները <i>Ընթացիկ ստուգումներ.</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Ստուգման ձևերն են. 1-ին ստուգում. Ստուգողական աշխատանք: Միավորների քայլը՝ 0,5: 2-րդ ստուգում. Բանավոր հարցում: Միավորների քայլը՝ 0,5:	
Հիմնական գրականության ցանկը	

1. Արտամոնով Դ., 17-18-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության պատմություն,
2. 19-րդ դարի արտասահմանյան գրականության պատմություն, խմբ. Ս. Վ. Տուրանի:

0305/Բ104.	19-20-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության պատմություն	4 կրեդիտ
4 ժամ	45/15/0	
5-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	
Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ուսանողներին նշված շրջանների արտասահմանյան գրականության ընդհանուր պատկերը, զարգացման ընթացքը, հիմնական ուղղությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
• 19-20-րդ դարերի արտասահմանյան գրականության ուղղությունների, ժանրերի, զարգացման օրինաչափությունների, գաղափարական և գեղագիտական հիմքերի ու նվաճումների մասին. • գրական երկերի գաղափարական առանձնահատկությունների, դրանց պատմական-հասարակական դերի մասին.		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
• տալու նշված ժամանակաշրջանի հիմնական հեղինակների և նրանց ստեղծագործության նկարագիրը.		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
• գործնականում կիրառելու տվյալ դարաշրջանների գրականության մասին տեսական գիտելիքները:		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1. Անցում ռոմանտիզմից դեպի ռեալիզմ: Նատուրալիզմի, սիմվոլիզմի առաջացումը: Երաժշտության և պոեզիայի հարաբերությունների հարցը սիմվոլիզմի տեսության մեջ: Թեմա 2. Սյուրռեալիզմի դրսևորումը: Թեմա 3. Հետպատերազմյան շրջանի գրականությունը: Ֆրանսիական «աբսուրդի» թատրոնը: Թեմա 4. Ֆրանսիական, անգլիական, ամերիկյան, իսպանական, լատինաամերիկյան գրականության զարգացման միտումները, ժանրային առանձնահատկությունները, հեղինակների նորարարությունները:		
Գնահատման մեթոդները		

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունների 5 առաջադրանքներից յուրաքանչյուրն ունի 1 միավոր առավելագույն արժեք:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր արժեքով:

Հիմնական գրականության ցանկը

- 20-րդ դարի արտասահմանյան գրականության պատմություն,
- Зарубежная лит-ра 20-го века, под. ред. Л.Г. Андреева.

«Գրականություն» կրթամասի առարկաներից տրվող առաջադրանքներ

- ա) ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ (ռեֆերատներ, զեկուցումներ),
- բ) գեղարվեստական ստեղծագործությունների գրականագիտական ինքնուրույն վերլուծություններ (թեմատիկ, կերպարային, պատկերային, լեզվաոճական, ժանրային),
- գ) ստեղծագործական աշխատանքներ (շարադրություն, փոխադրություն, էսսե, ակնարկ, հոդված):

0304/B 47	Տրամաբանություն	3 կրեդիտ
Շաբաթական 4 ժամ	32/0/0	
VIII կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել տրամաբանության հիմնական հասկացությունները, օրենքները և սկզբունքները: Ուսանողը ձեռք է բերում հմտություններ, որոնք նպաստում են մասնագիտական առարկաների տեսությունների հիմնական հասկացությունների յուրացմանը, գիտահետազոտական աշխատանքի կատարմանը և օգնում ինքնուրույն անալիտիկ մտածողությանը:		
<i>Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա</i> <i>Գիտելիք և իմացություն</i> մտքի կառուցվածքի մասին, այն տրամաբանական կանոնների և օրենքների մասին, որոնք կշռադատության ընթացքում ապահովում են մեր մտքի կանոնավորությունն ու հետևողականությունը, ճշմարիտ եզրակացությունների ստացումը և գիտական գիտելիքների հիմնավորվածությունը:		

<i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • հասկանալու տրամաբանության ճանաչողական և մեթոդաբանական գործառնությունների անհրաժեշտությունը գիտատեսական և գործնական ուսումնասիրությունների ժամանակ, ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • տրամաբանական գիտելիքների և հմտությունների միջոցով բարձրացնելու իմացական գործընթացների և հատկապես գիտական հետազոտություն-ների արդյունավետությունը:		
Համատոտ բովանդակություն Թեմա 1.Տրամաբանության առարկան և նշանակությունը: Լեզվի տրամաբանական վերլուծությունը: Հասկացությունը որպես տրամաբանական ձև և հասկացության ընդհանուր բնութագրությունը: Թեմա 2.Դատողություն: Մտածողության ձևական տրամաբանական հիմնական օրենքները: Թեմա 3.Դեդուկտիվ մտահանգում: Մտահանգման ընդհանուր բնութագիրը: Ինդուկտիվ մտահանգումներ: Թեմա 4.Փաստարկման տրամաբանական հիմունքներ: Տրամաբանական սխալներ:		
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:		
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Գ.Ա. Բրուսյան, Տրամաբանության դասընթաց, Երևան, 1997: 2. Էդ.Շ. Հարությունյան, Դեդուկտիվ տրամաբանության տեսության հարցեր, Երևան, 1972: 3. Հ.Ա.Գևորգյան, Վ.Խ.Բաղդասարյան, Տրամաբանություն, Երևան, 1994; 4. Д.П. Горский, Логика, М., 1983. 5. В.И. Кириллов, А.А. Старченко, Логика: Учебник для юридических вузов, М., 1995.		

«ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» մասնագիտացում

0302/Բ85.	Հայերենի իմաստափոխությունը	2 կրեդիտ
-----------	----------------------------	----------

2 ժամ	30/0/0
4-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայերենի բառապաշարի պատմական իմաստափոխությանը:	
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> - բառիմաստափոխության հիմունքների վերաբերյալ. - բառիմաստի պատմական զարգացման և փոփոխության օրինաչափությունների մասին: <i>Ունակ կլինի.</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - կատարելու բառապաշարային վերլուծություններ ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - կատարելու իմաստափոխությանն առնչվող ուսումնասիրություններ:	
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Բառագիտությունը՝ որպես լեզվաբանության բաժին. իմաստաբանություն: Թեմա 2. Բառիմաստի փոփոխության հիմունքները: Թեմա 3. Բառիմաստի փոփոխության ճանապարհները:	
Գնահատման մեթոդները. Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: <i>Ստուգման ձևերն են.</i> <i>1-ին ստուգում.</i> Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է: <i>2-րդ ստուգում.</i> Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է:	
Հիմնական գրականության ցանկը - Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր, 1965: - Աղայան Էդ., Լեզվաբանության հիմունքներ, Երևան, 1984: - Հր. Աճառյան, Լիակատար քերականություն, հ. 1-6: Եր. 1955- 71: - Աղայան Էդ. Բ., Ընդհանուր և հայկական բառագիտություն, Եր., 1984: - Առաքելյան Վ. Դ., Խաչատրյան Ա. Հ., Էլոյան Ս. Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, հ.1, Եր., 1979: - Խաչատրյան Լ., Հետաքրքրաշարժ լեզվաբանություն, Երևան, 2010: - Մարգարյան Ա. Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1990:	

0302/Բ86.	Ժամանակակից հայերենի նորաբանությունները	2 կրեդիտ
2 ժամ	30 /0/0	
7-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ժամանակակից հայերենի բառային նորաբանություններին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
• ժամանակակից հայերենի նորաբանությունների հատկանիշների մասին. • բառապաշարի փոփոխության և նոր բառերի ստեղծման ընթացքի վերաբերյալ:		
<i>Ունակ կլինի.</i>		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
• կատարելու բառակազմական վերլուծություններ.		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
• կատարելու նորաբանությունների վերլուծությանն առնչվող ուսումնասիրություններ:		
Համառոտ բովանդակությունը		
Թեմա 1.Բառապաշարի փոփոխությունները: Թեմա 2.Արդի հայերենի նորաբանությունները: Թեմա 3.Նորաբանությունների բառակազմական կաղապարները:		
Գնահատման մեթոդները		
Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:		
Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Աղայան Է., Լեզվաբանական հետազոտություններ, Երևան, 2003թ.:		
2. Աղայան Է.,Հ. Աճառյանը և իր «Լիակատար քերականության ներածությունը» համեմատությամբ 562 լեզուների, Երևան, 1955թ.:		
3. Աղայան Է., Հայ լեզվաբանության պատմություն, հ. 2, Երևան, 1962:		
4. Բաղիկյան Խ., Դերանվան աճառյանական ըմբռնումը, ԲԵՀ/1/, 1996թ.:		

5. Բադիկյան Խ., Հ. Աճառյան. Մարդը և գիտնականը, Երևան, 2005թ.:
6. Բարսեղյան Հ., Գրական հայերենի միավորման հարցը և նրա քննությունը Հրաչյա Աճառյանի աշխատություններում, ԲԵՀ/2/, 1976:
7. Աճառյան Հ., Հայերեն արմատական բառարան, հ. 1-7, Երևան, 1971-1979թթ.:
8. Աճառյան Հ., Հայոց անձնանունների բառարան, հ. 1-5, Երևան, 1942-1962թթ.:
9. Աճառյան Հ., Հայոց լեզվի պատմություն, հ. 1,2, Երևան, 1940-1951թթ.:
10. Աճառյան Հ., Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի՝ համեմատությամբ 562 լեզուների, հ. 1-6, Երևան, 1952-1971թթ.:
11. Աճառյան Հ., Հայոց գրերը, Երևան, 1983թ.:
12. Էլոյան Ս., Արդի հայերենի նորաբանությունների բառարան, Երևան, 2002թ.:
13. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Երևան, 1993թ.:
14. Պետրոսյան Հ., Հայերենագիտական բառարան, Երևան, 2007թ.:

0302/Բ88.	Ռուս-հայերեն թարգմանության խնդիրներ	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
6-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ռուս-հայերեն թարգմանության լեզվաոճական խնդիրներին և դրանց հաղթահարման միջոցներին ու եղանակներին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
• ռուս-հայերեն թարգմանության ընթացքում ծագող խնդիրների մասին. • դրանց հաղթահարման միջոցների ու եղանակների վերաբերյալ:		
Ունակ կլինի.		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
• կատարելու ռուս-հայերեն թարգմանություններ.		

✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>
գործնականում կիրառելու թարգմանական տեսական դրույթներ:
Համատարբ բովանդակություն Թարգմանության գործընթացի առանձնահատկությունները: Ռուս-հայերեն թարգմանության հնչյունաբանական և վանկաշեշտային խնդիրները: Թարգմանության բառապաշարային խնդիրները: Թարգմանության ձևաբանական խնդիրները: Թարգմանության շարահյուսական խնդիրները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: <i>Ստուգման ձևերն են.</i> <i>1-ին ստուգում.</i> Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է: <i>2-րդ ստուգում.</i> Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Бархударов Л., Язык и перевод. М., 1972. 2. Комиссаров В., Теория перевода (лингв. аспект). М., 1990. 3. Федоров А., Основы общей теории перевода. М., 1983. 4. Виноградов А., Лексические вопросы перевода худ. Прозы. М., 1978. 5. Բաղդասարյան Հ., Թարգմանաբանության ներածություն, Եր., 2007:

0302/Բ89.	Լեզվական վերլուծության հիմունքներ	2 կրեդիտ
2 ժամ	16/0/0	
8-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել լեզվական տարբեր վերլուծությունների առանձնահատկություններին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • հնչյունական և բառային վերլուծությունների վերաբերյալ. • վերլուծություններ կատարելու միջոցների ու եղանակների մասին; <i>Ունակ կլինի.</i>		

✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - կատարելու հնչյունական, բառային և քերականական վերլուծություններ ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - կատարելու ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություններ:
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա1. Լեզվական մակարդակներ: Թեմա 2. Հնչյունական վերլուծության հիմունքները: Թեմա 3. Բառագիտական վերլուծության հիմունքները: Թեմա 4. Ձևաբանական վերլուծության հիմունքները: Թեմա 5. Շարահյուսական վերլուծության հիմունքները:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր, 1965: 2. Աղայան Էդ., Լեզվաբանության հիմունքներ, Երևան, 1984: 3. Հր. Աճառյան, Լիակատար քերականություն, հ. 1-6: Եր. 1955- 71: 4. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /շարահյուսություն/, Եր., 1987: 5. Ս.Աբրահամյան, Ն.Պառնասյան, Հ.Օհանյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հատոր 2, Եր., 1974: 6. Մ.Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ, Եր., 1970, 1973, 1977: 7. Մ.Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /ձևաբանություն/, Եր., 1984: 8. Խ.Բաղիկյան, Ժամանակակից հայերենի ձևաբանություն, Եր., 2011: 9. Ա.Պապոյան, Խ.Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2002: 10. Գ.Գաբեգինյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1991: 11. Խ.Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի շարադասությունը և նրա ուսուցումը, /պարզ և բարդ նախադասություններ/, Եր., 1982: 12. Ս.Աբրահամյան, Ն.Պառնասյան, Հ.Օհանյան, Խ.Բաղիկյան, Ժա-

մանակակից հայոց լեզու, հ. 3, Շարահյուսություն, Եր., 1976:
13. Ս.Գյուլբուղադյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, /շարահյուսություն/, Եր., 1988:
14. Գ. Սևակ, Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Եր., 2009:
15. Ս. Աբրահամյան, Ն. Պառնասյան, Հ. Օհանյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հատոր 2, Եր., 1974:
16. Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայերենի ձևաբանություն, Եր., 2011:

0302/Բ82	Գրաբարի և արդի արևելահայերենի ընդհանրություններն ու տարբերությունները	2 կրեդիտ
Շաբաթական 2 ժամ	30/0/0	
IV կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել գրաբարի և արդի արևելահայերենի հնչյունական, բառային և քերականական համակարգերի զուգադրական քննությանը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
գրաբարի և արդի արևելահայերենի հնչյունական, բառային և քերականական համակարգերի առանձնահատկությունների վերաբերյալ:		
Ունակ կլինի		
✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ)		
հասկանալու լեզվի պատմական զարգացման ընթացքը, կատարելու գրաբարի և արդի արևելահայերենի հնչյունական, բառային և քերականական համակարգերի զուգադրական քննություն.		
✓ (ընդհանրական կարողություններ)		
պատշաճ մակարդակով պատրաստելու մասնագիտական գեկուցումներ:		
Համառոտ բովանդակություն		
Թեմա1.Գրաբարի և արդի արևելահայերենի հնչյունական համակարգերի զուգադրական քննություն: Թեմա2.Բառապաշարի պատմական զարգացումը. իմաստափոխություն: Բառակազմական կաղապարների փոփոխություններ: Թեմա3.Գրաբարի ձևաբանական համակարգը արդի արևելահայերենի համակարգի զուգադրությամբ: Թեմա4.Գրա-		

բարի և արդի արևելահայերենի շարահյուսական համակարգերի զուգադրական քննություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: <i>Ստուգման ձևերն են.</i> <i>1-ին ստուգում.</i> Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է: <i>2-րդ ստուգում.</i> Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Երևան, 1965: 2. Ս. Աբրահամյան, Ժամանակակից հայերենի քերականություն, Երևան, 1969: 3. Հ. Աճառյան, Հայոց լեզվի պատմություն, հ. I, II, Երևան, 1940, 1951: 4. Ա. Այտընեան, Քննական քերականություն աշխարհաբար կամ արդի հայերեն լեզուի, Վիեննա, 1866: 5. Վ. Առաքելյան, Հայերենի շարահյուսություն, հ. Բ, Երևան, 1964: 6. Մ. Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ, Երևան, 1970, 1973, 1977: 7. Ս. Ղազարյան, Հայոց լեզվի համառոտ պատմություն, Երևան, 1981: 8. Ս. Ղազարյան, Հայոց գրական լեզվի պատմություն, Երևան, 1961: 9. Գ. Ջահուկյան, Հայոց լեզվի զարգացումը և կառուցվածքը, Երևան, 1969: 10. Գ. Սևակ, Ժամանակակից հայերենի համառոտ պատմություն, Երևան, 1948:

0302/B 87	Հայոց տեղանվանագիտություն	2 կրեդիտ
Շաբաթական 2 ժամ	30(30/0/0)	
V կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայոց տեղանունների ստուգաբանական և բառակազմական քննությամբ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • հայոց տեղանունների բառակազմական և ստուգաբանական օ-		

րինաչափությունների վերաբերյալ. • տեղանունների ստեղծման օրինաչափությունների մասին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • կատարելու հայոց տեղանունների բառակազմական և ստուգաբանական վերլուծություններ: ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները, պատշաճ մակարդակով պատրաստելու մասնագիտական զեկուցումներ:
<i>Համատոտ բովանդակություն</i> Ընդհանուր ակնարկ տեղանվանագիտության մասին. տեղանվանագիտության կապն այլ գիտաճյուղերի հետ: Տեղանունների ուսումնասիրման լեզվական տեսանկյունը: Հայոց տեղանունների դասակարգումներն ու ուսումնասիրման եղանակները: Գործնական տեղանվանագիտություն:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Կ. Ավետիսյան, Աշխարհագրական անունների բացատրական բառարան, Եր., 1983: 2. Հ. Բարսեղյան, Հատուկ անուն, Եր., 1963: 3. Թ. Հակոբյան, Ս. Մելիք-Բախշյան, Հ. Բարսեղյան, Հայաստանի և հարակից շրջանների տեղանունների բառարան, հ.1-5, Եր., 1986-2000: 4. Ն.Պողոսյան, հայերենի տեղանունների բառակազմությունը և հարակից հարցեր, Եր., 2005: 5. Վ. Ա. Նիկոնով, Տեղանվանագիտության ներածություն, Մոսկվա, 1965:

0302/Բ84	Միջին հայերենի հոլովման և խոնարհման համակարգերը	2 կրեդիտ
Շաբաթական 2 ժամ	30(30 /0/0)	
VI կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել միջին հայերենի հոլովման և խոնարհման համակարգերին և նրանց հետագա զարգացմանը:
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և խմացություն</i> - միջին հայերենի հոլովման և խոնարհման համակարգերի կազմության օրինաչափությունների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - կատարելու միջին հայերենի հոլովման և խոնարհման համակարգերի վերաբերյալ քերականական վերլուծություններ. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - պատշաճ մակարդակով պատրաստելու մասնագիտական զեկուցումներ:
Համառոտ բովանդակությունը Ընդհանուր ակնարկ միջին հայերենի քերականության վերաբերյալ: Գրաբարի և միջին հայերենի հոլովման և խոնարհման համակարգերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները: Միջին հայերենի հոլովումները: Բայը միջին հայերենում: Միջին հայերենի դերբայները, կրավորականի կազմությունը միջին հայերենում: Միջին հայերենի բայական եղանակներն ու նրանց ժամանակները:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: <i>Ստուգման ձևերն են.</i> 1-ին ստուգում. Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է: 2-րդ ստուգում. Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է:
Հիմնական գրականության ցանկը - Ակնարկներ միջին գրական հայերենի պատմության, հ.Բ., Եր., 1975: Ս. Ղազարյան, Հայոց լեզվի համառոտ պատմություն, Եր., 1981: Ս. Ղազարյան, Միջին հայերեն, գիրք Ա. Եր., 1961: - Յոզեֆ Կարստ, Կիլիկյան հայերենի պատմական քերականություն, Եր., 2002:

0302/Բ90.	Լեզվանշանագիտություն	2 կրեդիտ
Շաբաթական 2 ժամ	16/0/0	
8-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել նշանագիտական կարևորագույն ըմբռնումներին և տերմիններին, տալ գիտելիքներ նշանագիտական վերլուծության սկզբունքների մասին, մշակել նշանագիտական մոտեցումը լեզվի նկատմամբ կիրառելու կարողություններ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • նշանագիտության հիմնական հասկացությունների և դրանք նշանակող տերմինների, նշանի էության և լեզվի նշանային բնույթի վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • զուգահեռներ անցկացնելու լեզվաբանական և նշանագիտական հասկացությունների միջև. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • ստեղծագործաբար կիրառելու ունեցած գիտելիքները, պատշաճ մակարդակով պատրաստելու տվյալ բնագավառին վերաբերող մասնագիտական զեկուցումներ, հրապարակումներ, մագիստրոսական ատենախոսություն:		
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա1.Լեզուն՝ որպես նշանային համակարգ: Լեզվի և նշանային այլ համակարգերի նմանություններն ու տարբերությունները: Թեմա2.Լեզվի նկատմամբ նշանագիտական մոտեցում կիրառելու հնարավորությունները, սահմանները և սկզբունքները: Լեզվական նշանների համապատասխանությունները նշանագիտության մեջ տարբերակվող նշանների տեսակներին: Թեմա4.Կառուցվածքային տարբեր մակարդակների լեզվական միավորների բնութագրումը նշանագիտական հայեցակետով: Ավանդական լեզվաբանություն և լեզվանշանագիտություն:		
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: <i>Մոտոզման ձևերն են.</i>		

1-ին ստուգում. Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է:
2-րդ ստուգում. Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Է. Ռ. Աթայան, Հոգի և ազատություն, Եր., 2005:
2. Э. Р. Атаян., Свобода как идея и как действительность., Ереван, 1993.
3. Р. Барт., Нулевая степень письма., М., 2008.
4. С. Р. Вартазарян., От знака к образу., Ереван, 1973.
5. С. Лангер., Философия в новом ключе., М., 2000.
6. А. Ф. Лосев., Проблема символа и реалистическое искусство., М., 1976.
7. Н. Б. Мечковская., Семиотика., М., 2007.
8. Г. Г. Почепцов., Семиотика., М., 2002.
9. Семиотика: Антология., М., 2001.
10. Семиотика: Хрестоматия., Ереван, 2009.
9. У. Эко., Отсутствующая структура: Введение в семиологию. СПб., 2004.

0302/Բ83.	Հայերենի ուղղագրության պատմություն	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
5-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայերենի ուղղագրության պատմությանը և ուղղագրական փոփոխություններին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
• հայերենի ուղղագրության հիմնական սկզբունքների և նրանց փոփոխությունների վերաբերյալ. • լեզվի պատմական զարգացման ընթացքում ուղղագրության փոփոխությունների անխուսափելիության մասին:		
<i>Ունակ կլինի.</i>		
✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
• կատարելու բնագրերի ուղղագրական վերլուծություններ.		
✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		
• կատարել ուղղագրությանն առնչվող ուսումնասիրություններ:		
Համառոտ բովանդակությունը		

Մ. Մաշտոցը և հայոց գրերի ստեղծումը, ուղղագրական առաջին սկզբունքները: Հայերենի ուղղագրության վիճակը միջնադարում. փոփոխություններ այբուբենում. ուղղագրական փոփոխություններ: 1922 և 1940 թթ. ուղղագրական բարեփոխումները: Բաղաձայնների, ձայնավորների և երկհնչյունների ուղղագրությունը: Տողադարձ. համառոտագրություններ և հապավումներ. դրանց գրության ձևերը պատմական տարբեր շրջաններում: Մեծատառեր և փոքրատառեր, հատուկ անունների ուղղագրությունը: Ուղղագրության վերաբերյալ արդի բանավեճերը: Տեքստերի ուղղագրական վերլուծություններ:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: <i>Ստուգման ձևերն են.</i> <i>1-ին ստուգում.</i> Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է: <i>2-րդ ստուգում.</i> Անհատական աշխատանք: Միավորների քայլը 0.5 է:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Աբեղյան Մ., Երկեր, հ. Ը, Երևան, 1985: 2. Աղայան Էդ., Լեզվաբանության հիմունքներ, Երևան, 1984: 3. Բարսեղյան Հ., Հայերենի ուղղագրության հարցերը հայագիտության և գրականության դասականների քննությամբ, Երևան, 2004: 4. Գյուլբուղաղյան Ս., Հայերենի ուղղագրության պատմություն, Երևան, 1973:

«ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» մասնագիտացում

0302/Բ73.	13-18-րդ դարերի հայ քնարերգությունը	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
4-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել 13-18-րդ դարերի հայ քնարերգության առանձնահատկություններին և նրա հետագա ավանդներին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • 13-18-րդ դարերի հայ քնարերգության բովանդակային և տաղա-		

չափական առանձնահատկությունների մասին. • 13-18-րդ դարերի հայ քնարերգության յուրահատկությունների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի.</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • համադրելու 13-18-րդ դարերի հայ քնարերգության և հետագա դարերի ստեղծագործությունները՝ մեկնաբանելով դրանց առնչությունները. ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • համադրելու բնագրային ուսումնասիրություններ:
Համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Համառոտ ակնարկ հայ հին քնարերգության վերաբերյալ: Թեմա 2. Միջնադարյան հայ քնարերգության ընդհանուր բնութագիրը: Միջնադարյան տաղերգուներ: Թեմա 3. Ֆրիկ, Հ. Երզնկացի, Կ. Երզնկացի, Թլկուրանցի, Ն. Քուչակ և այլն: Թեմա 4. 13-18-րդ դարերի հայ քնարերգության տաղաչափական համակարգերը:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 10. Մ. Աբեղյան, Երկեր, հ. Ա, Եր., 1966: 11. Հր. Թամրազյան, Երկեր, հ. 1, Եր., 2004: 12. Պ. Խաչատրյան, Նարեկը միջնադարյան մեկնություններում, Եր., 1969: 13. Մ.Մկրյան, Հայ հին գրականության պատմություն, Եր., 1976:

0302/Բ81.	Հայ և ընդհանուր դիցաբանություն	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
4-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել առասպելներին և նրանց առանձնահատկություններին, առասպելների արտացոլմանը գրականության մեջ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i>		

• առասպելների ծագումնաբանական և կառուցվածքային առանձնահատկությունների մասին. • առասպելների զարգացման ու տրանսֆորմացիայի ուղիների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի.</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • կատարելու առասպելների ուսումնասիրություններ և վերլուծություններ ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • կատարելու բնագրային ուսումնասիրություններ:
<i>Համառոտ բովանդակությունը</i> Թեմա 1. Ընդհանուր առասպելաբանություն. առասպելաբանական մտածողություն: Դասական առասպելներ. առասպելների զարգացումը: Թեմա 2. Հայ առասպելաբանություն. հայկական դիցարանը: Հայ առասպելաբանությունը և հայ բանահյուսությունը: Թեմա 3. Առասպել և պատմություն: Առասպել և գրականություն:
<i>Գնահատման մեթոդները</i> Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
<i>Հիմնական գրականության ցանկը</i> 1. Մ. Աբեղյան, Երկեր, հհ. Ա,Բ,Դ, Եր., 1966-1970: 2. Ազաթանգեղոս, Պատմություն Հայոց, Եր., 1977: 3. Մովսես Խորենացի, Հայոց Պատմություն, Եր., 1981: 4. Ղ. Ալիշան, Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002:

0302/Բ74.	Հայ գրականության «հեթանոս» ավանդները	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
5-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայ գրականության կենսունակ ավանդներից մեկին՝ Գողթան երգերից մինչև Պարույր Սևակ ու Հր. Մաթևոսյան հարատևող կյանքի հեթանոս գագուղության դրսևորմանը:		

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.

Գիտելիք և իմացություն

- «հեթանոս» հազարամյա ավանդույթի գեղագիտական բնույթի վերաբերյալ.
- «հեթանոս» ավանդույթի ամենատարբեր դրսևորումների գեղարվեստական ու գաղափարական հետապնդումների մասին.

Ունակ կլինի.

✓ ***(բուն մասնագիտական կարողություններ)***

- մեկնաբանելու գրական «հեթանոս ավանդույթի» գաղափարական ու գեղագիտական տարաբնույթ դրսևորումները.

✓ ***(ընդհանրական կարողություններ)***

- կատարելու բնագրային ուսումնասիրություններ:

Համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. «Գողթան երգերը» ժողովրդական հեթանոս ոգու արծարծումներ: 5-րդ դարի հայ պատմագրության աշխարհիկ ոգին հեթանոս ավանդույթների արտահայտություն: «Մասունցի Դավիթ» էպոսը հայ ժողովրդի հեթանոս ոգու արտահայտման դրսևորում: Դավթակ Քերթողի «Ողբի» աշխարհիկ-հեթանոսական ոգին: Գրիգոր Նարեկացու տաղերի վերածնական խորհուրդը: **Թեմա 2.** Բնության մեծարումն ու շնչավորումը որպես հեթանոս ավանդույթի դրսևորում: Կոստանդին Երզնկացու սիրո ու զարնան տաղերի հեթանոս ոգին: Երզնկացին Հայկական վերածննդի՝ հետնարեկացիական խոշորագույն դեմք: Հովհաննես Իմաստասերը և Գր. Մագիստրոսը ժամանակի համար նոր մտավորական: Միջնադարյան տաղերգության աշխարհականացումը հեթանոս ավանդույթի դրսևորում (Հովհ. Թլկուրանցի, Գրիգորիս Աղթամարցի, Նաղաշ Հովնաթան, Սայաթ-Նովա և ուրիշներ): **Թեմա 3.** Հեթանոս վարքի մեծարումը (խեղճության բարոյաբանության մերժումը) Խաչատուր Աբովյանի «Վերք Հայաստանի» վեպում: Բնության շնչավորումը հեթանոս ավանդույթի արտահայտություն: «Հեթանոս» ոգու մեծարումը Բաֆֆու ծրագրային-քաղաքական վեպերում: «Հեթանոս մեծության» արծարծումները Բաֆֆու «Սամվել» և Ծերենցի «Երկունք Թ դարու» վեպերում: **Թեմա 4.** Հեթանոս ավանդույթի բազմազան դրսևորումները Չարենցի պոեզիայում («Տաղաբան», «Էպիկական լուսաբաց», «Գիրք ճանապարհի» և այլն): **Թեմա 5.** Հովհ. Շիրազի գարնաներգության և սիրերգության «շամիրամյան» շերտերը՝ հեթանոս ավանդույթի տարբեր դրսևորումներ: **Թեմա 6.**

«Հայոց դարձի» արձարձումների հեթանոս միտումները Պ. Սևակի պոեզիայում: Հեթանոս ավանդույթը Սևակի սիրո երգերում: Հեթանոս ոգու ուրույն դրսևորումը Հր. Մաթևոսյանի «Գոմեշը» վիպակում:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր: Հիմնական գրականության ցանկը 1. Առասպել և էպոս. Միջնադարյան հայ գեղարվեստական արձակի քրեստոմատիա: 2. Միջնադարյան հայ բանաստեղծության քրիստոմատիա: 3. Խաչատուր Աբովյան. «Վերք Հայաստանի», Բաֆֆի. «Ջալալեդդին, «Կայծեր», «Սամվել»: 4. Հատընտիր բանաստեղծություններ Հովհ. Թումանյանից, Ավ. Իսահակյանից, Ե. Չարենցից, Հովհ. Շիրազից, Պ. Սևակից, Վ. Դավթյանից: 5. Վիգեն Խեչումյան. «Դարերի խորքից» պատմվածքը: 6. Հր. Մաթևոսյան «Գոմեշը»:

0302/Բ76.	Հայկական տաղաչափություն	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
6-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայկական տաղաչափության առանձնահատկություններին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • տաղաչափական հիմնական օրինաչափությունների մասին. • հայկական տաղաչափության առանձնահատկությունների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու տաղաչափական համակարգերի ուսումնասիրություններ: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ:		
Համառոտ բովանդակություն		

Թեմա 1. Տաղաչափական համակարգերի տիպերը: Տաղաչափության դերը չափածո ստեղծագործություններում: Թեմա 2. Հայկական տաղաչափության ակունքները. Գողթան երգերի տաղաչափական առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Հայ քնարերգության տաղաչափական համակարգերը: Տաղաչափական համակարգերի լեզվական հիմքը:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Է. Ջրբաշյան, Գրականագիտության ներածություն, Ե., ԵՊՀ հրատ., 2011: 2. Գրականագիտության ներածություն, Քրեստոմատիա, Ե., 1984: 3. Г. Л. Абрамович, Введение в литературоведение, М., 1979: 4. Введение в литературоведение, Под ред., Л. М. Крупчанова, М., 2005:

0302/Բ72.	Հայ մատենագրություն	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
6-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայ մատենագիտության նմուշներին և նրանց առանձնահատկություններին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • հայ մատենագիտության ընդհանուր զարգացման վերաբերյալ. • հայ մատենագիտության յուրահատկությունների մասին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու մատենագիտական ուսումնասիրություններ: ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • կատարելու բնագրային ուսումնասիրություններ:		
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Հայ մատենագիտության մասին առաջին տեղեկությունները: Հայ տպագրության մատենագիտություն և տեղեկություններ տպա-		

գիր հնատիպ գրքերի մասին: Թեմա 2. Հայ պարբերական մամուլի սկզբնավորումը: Մխիթարյան առաջին մատենագրության սկզբնավորումը: Թեմա 3. Հայ մատենագրության հետագա զարգացումը և արդի վիճակը:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Է. Ջրբաշյան, Գրականագիտության ներածություն, Ե., ԵՊՀ հրատ., 2011: 2. Г. Л. Абрамович, Введение в литературоведение, М., 1979: 3. Դասախոսություններ:

0302/Բ78.	20-րդ դարասկզբի իրադարձությունները հայ նորագույն գրականության մեջ	2 կրեդիտ
2 ժամ	30/0/0	
7-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել 20-րդ դարասկզբի պատմական դեպքերի արտացոլմանը հայ նորագույն գրականության մեջ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
<i>Գիտելիք և իմացություն</i>		
• 20-րդ դարասկզբի իրադարձությունների և գեղարվեստական գրականության կապի վերաբերյալ. • գրականության ազգապահպան գոյության անհրաժեշտության մասին:		
<i>Ունակ կլինի</i>		
✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i>		
• կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ և զուգահեռներ տանելու պատմական իրադարձությունների և գեղարվեստական երկերի միջև.		
✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i>		
• գնահատելու ժողովրդի պատմական հիշողության դերը ազգա-		

պահպանման ճանապարհին:	
Համառոտ բովանդակություն	
Թեմա 1. Պատմական ժամանակաշրջանը. ցեղասպանության հանգամանքները և ընթացքը. ազգային-ազատագրական շարժումը: Թեմա 2. 1930-ական թթ. հասարակական-գաղափարական մտայնությունը. հակասությունները և դժվարությունները: Թեմա 3. Ինքնակենսագրական վեպը՝ որպես ապրվածի արտահայտություն: Թեմա 4. Անհատի պաշտամունքի տարիների սահմանափակումները, կաշկանդումները և դաժանությունները: Թեմա 5. Հետագա անդրադարձները պատմական դեպքերին: Թեմա 6. Ցեղասպանության և պատմական հարակից դեպքերի արտացոլումը ժամանակակից գրականության մեջ:	
Գնահատման մեթոդները	
Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:	
Հիմնական գրականության ցանկը	
1. Հր. Թամրազյան, Սովետահայ գրականության պատմություն, Երևան, 1980: 2. Ս.Աղաբաբյան, Հայ սովետական գրականության պատմություն, հ. 1, 1986: 3. Կ. Աղաբեկյան, Արդի գրականության զարգացման միտումները, Երևան, 1992:	

0302/Բ79.	Ֆրանսահայ գրականությունը 1920-60-ական թվականներին	2 կրեդիտ
2 ժամ	16/0/0	
8-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել 1920-60-ական թթ. ֆրանսահայ գրականության նշանավոր գործիչների ստեղծագործություններին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա.		
Գիտելիք և իմացություն		
• 1920-60-ական թթ. ֆրանսահայ գրականության նշանավոր երկերի մասին.		

• 1920-60-ական թթ. ֆրանսահայ գրականության զարգացման առանձնահատկությունների վերաբերյալ: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) • կատարելու գրականագիտական վերլուծություններ. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) • տարբերակելու սփյուռքի գրականությունը հայրենիքում ստեղծված գրականությունից:
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Ֆրանսահայ գաղթօջախի կազմավորումը, քաղաքական, տնտեսական և հոգևոր կառուցվածքը: Գաղթօջախի զարգացման միտումները 1920-60-ական թթ: Ֆրանսահայ գրական մամուլը: Թեմա 2. 1920-60-ական թթ. ֆրանսահայ բանաստեղծությունը: Թեմա 3. 1920-60-ական թթ. ֆրանսահայ արձակը: Թեմա 4. 1970-ական թթ. ֆրանսահայ գրական նոր սերունդը:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Շ. Շահնուր, Նահանջը առանց երգի, Փարիզ, 1929: 2. Զ. Մ. Որբունի, Եվ եղև Մարդ, Երևան, 1980: 3. Ն. Սարաֆյան, Վենսենի անտառը, Փարիզ, 1988: 4. Վ. Շուշանյան, Ներքին դաշտանկար, Երևան, 1985:

0302/Բ80.	Նորագույն շրջանի հայ պոեմը	2 կրեդիտ
2 ժամ	16/0/0	
8-րդ կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել նորագույն շրջանի հայ պոեմի կարևոր նմուշներին, բացահայտել նրանց առանձնահատկությունները:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • նորագույն շրջանի հայ պոեմի առանձնահատկությունների մա-		

սին. • նորագույն շրջանի հայ պոեմի կարևոր նմուշների գաղափարական շերտերի մասին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ <i>(բուն մասնագիտական կարողություններ)</i> • կատարելու նորագույն շրջանի հայ գրականության պոեմների գրականա-գիտական վերլուծություններ. ✓ <i>(ընդհանրական կարողություններ)</i> • ըմբռնելու բնագրի ծագումնաբանությունը և առնչությունները աշխարհի գրականության հետ:
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Պոեմի ժանրի համառոտ բնութագիրը: Պոեմի ժանրը հայ դասական գրականության մեջ: Թեմա 2. Հայ պոեմը 1940-50-ական թթ.: Թեմա 3. Պոեմի ժանրի վերելքը 1960-ական թթ.: Թեմա 4. Հայ պոեմը 1970-80-ական թթ.: Ժամանակակից զարգացումները:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը 1. Ա. Արիստակեսյան, Պարույր Սևակ, Երևան, 1974: 2. Ս. Գրիգորյան, Ժամանակակից խորհրդահայ պոեմը, Երևան, 1990: 3. Ս. Գրիգորյան, Պարույր Սևակ, Արձագանքող անտառը, Երևան, 1998:

0302/Բ77.	Քննադատության տեսություն	2 կրեդիտ
2 ժամ	30 /0/ 0	
7 կիսամյակ	Հանրագումարային	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քննադատության տեսության հիմունքներին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա. <i>Գիտելիք և իմացություն</i> • քննադատության տեսության հիմնախնդիրների վերաբերյալ. • գրականագիտության համակարգում քննադատության տեղի և		

դերի մասին: <i>Ունակ կլինի</i> ✓ (բուն մասնագիտական կարողություններ) - կատարելու քննադատական վերլուծություններ. ✓ (ընդհանրական կարողություններ) - պատշաճ մակարդակով մասնագիտական գեկուցում պատրաստելու և մասնակցելու ուսանողական գիտաժողովներին:
Համառոտ բովանդակություն Թեմա 1. Քննադատությունն իբրև հասարակության հոգևոր դաստիարակության և գեղագիտական իդեալի արմատավորման միջոց. քննադատության ծագումն ու զարգացման նախադրյալները: Քննադատության տեղը գրականագիտության համակարգում: Թեմա 2. Քննադատության մեթոդները: Քննադատության ժանրերը պատմական զարգացման ընթացքում: Թեմա 3. Գեղարվեստական երկի գնահատության չափանիշները:
Գնահատման մեթոդները Նախատեսված քննությունը բանավոր է՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, համապատասխանաբար՝ 5, 5, 5, 5 միավոր:
Հիմնական գրականության ցանկը - Ռընե Ուելլեք, Օսթին Ուորեն, Գրականության տեսություն, Ե., 2008, էջ 48-60: - Րոլան Բարտ, Избранные работы, Семиотика, поэтика, М., 1994. - Что такое критика, с. 269-275 - Две критики, с. 262-269 - Критика и истина, с. 319-374 Ժ. Քալանթարյան, Գրական քննադատության տեսության և պատմության հարցեր, Ե., 1982: